

Evropska
komisija

[JESEN 2014 ▶ Št. 50]

panorama

inforegio

▶ Za inovacije in zeleno rast

Kako kohezijska politika
spodbuja naložbe EU

- ▶ Intervju z Johannesom Hahnom,
komisarjem za regionalno politiko
- ▶ Vključevanje vprašanj v zvezi
z razvojem mest v oblikovanje
politike EU
- ▶ Podpora za MSP v okviru finančnih
instrumentov
- ▶ OPEN DAYS 2014: Skupna rast –
pametne naložbe za ljudi

Regionalno
in mestno
politiko

▶ UVODNIK 3

Walter Deffaa, generalni direktor
za regionalno in mestno politiko

▶ INTERVJU

INVESTICIJSKO ORODJE ZA DOSEGANJE CILJEV EU 4-7

Johannes Hahn, komisar za regionalno politiko

▶ OSREDNJA TEMA

KOHEZIJSKA POLITIKA EVROPO SPODBUJA K INOVACIJAM IN ZELENI RASTI 8-13

▶ ODPRTI PODATKI IN KOHEZIJSKA POLITIKA 14-15

▶ OSREDOTOČENOST GRŠKEGA SPORAZUMA O PARTNERSTVU NA GOSPODARSTVO 16-19

Intervju z Georgiosom Yannoussisom

▶ OPEN DAYS 2014 20-21

▶ NA POTI K AGENDI EU ZA MESTA 22-23

▶ VELIKI PROJEKTI Z VELIKIM UČINKOM 24-25

▶ UPORABA FINANČNIH INSTRUMENTOV ZA ZAGOTAVLJANJE KOHEZIJSKE POLITIKE 26-27

▶ EVROPSKI SOCIALNI SKLAD 2014-2020 28-31

▶ IZBOLJŠANJE JAVNEGA NAROČANJA 32-33

▶ EUSAIR 34-35

▶ KRATKE NOVICE 36-37

▶ VODENJE PARTNERSTVA EVROPE S CIVILNO DRUŽBO 38-39

▶ REGIONALNA POLITIKA EU OD LETA 1989 40-41

▶ ✉ PRISPEVKI BRALCEV 42-43

50. številka revije *Panorama*

▶ PROJEKTI 44-47

Primeri projektov, ki se izvajajo v Grčiji, Španiji in
v okviru evropskega teritorialnega sodelovanja

▶ PROGRAM 48

Solucar, ki leži blizu Seville v Španiji, je največji solarni kompleks
v Evropi in katalizator za tehnološke naložbe v regiji.

Fotografije (strani):

Naslovnica: © Shutterstock/raulbaenacasado
Strani 3, 4, 6-7, 12, 18, 21, 22-23, 27, 36, 40: © Evropska komisija
Strani 8, 15, 32, 34-35, 41: © Shutterstock
Stran 16: © Generalni sekretariat za javne naložbe - NSRF, Grčija;
© Evropska komisija
Strani 17-18: © FORTH
Stran 23: Španija © Center za okoljske študije
Strani 24-25: Bolgarija/Romunija, Grčija, Poljska - © Evropska
komisija, Francija - © ANMA
Strani 28-29: © Shutterstock/Lisa F. Young; © Shutterstock/Anton
Chalakov; © Shutterstock/Anton Chalakov
Strani 30-31: © Emplea verde; regija Dalarna © Lars Dahlström
Stran 36: © OR
Stran 38: © EESO
Strani 42-43: © Ministrstvo za regionalni razvoj, Češka; © Sodelavci
Strani 44-47: © SERGAS; Smart Coasts; In2LifeSciences; Thyatron S.A.

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini in nemščini.
V 22 jezikih je na voljo na
http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sl.cfm

Priloga vsebine te izdaje je bila končana septembra 2014.

PRAVNO OBVESTILO

Evropska komisija in osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za kakršno koli uporabo informacij in za napake,
do katerih lahko pride kljub skrbni pripravi in pregledovanju. Publikacija ne izraža nujno mnenj ali stališč Evropske komisije.

ISSN 1725-8278

© Evropska unija, 2014

Razmnoževanje je dovoljeno z navedbo vira.

Za uporabo/razmnoževanje avtorsko zaščitene graiva tretjih oseb, ki je kot tako tudi navedeno,
morate dobiti dovoljenje imetnika ali imetnikov avtorskih pravic.

▶ UVODNIK

Walter Deffaa

Generalni direktor za regionalno
in mestno politiko,
Evropska komisija

Nedavno objavljeno šesto kohezijsko poročilo dobro prikazuje, kako se kohezijska politika iz programa za spodbujanje regionalnega razvoja razvija v instrument za povečevanje naložb, inovacij in zelene rasti v Evropski uniji.

V težkih gospodarskih razmerah od leta 2008 je kohezijska politika prispevala k zmanjšanju najbolj negativnih učinkov gospodarske krize z ohranjanjem javnih naložb in spodbujanjem zagonskih podjetij.

Kohezijska politika je v obdobju 2007–2013 ustvarila skoraj 600 000 delovnih mest in podprla skoraj 80 000 zagonskih podjetij. Zagotovila je naložbe v 25 800 km cest in 2 700 km železniških prog. Pomagala je poiskati zaposlitev 5,7 milijona ljudem in pridobiti kvalifikacije 8,6 milijona ljudem.

Poleg tega je kohezijska politika postala glavni vseevropski instrument za spodbujanje naložb v energijsko učinkovitost, ustvarjanje delovnih mest in podporo za MSP. Zdaj je tesno povezana s splošno strategijo EU. V novem programskem obdobju 2014–2020 bo kohezijska politika sestavni del strategije Evropa 2020 z močnim poudarkom na zaposlovanju, inovacijah, trajnosti ter zmanjševanju revščine in socialne izključenosti.

Agenda za mesta

Dodatna značilnost razvijajoče se kohezijske politike je dajanje prednosti mestnim središčem, ki se približujejo oblikovanju politike EU.

Več kot dve tretjini državljanov EU zdaj živita v mestih, na katera neposredno ali posredno vplivajo številne politike EU s področij, kot so promet, energija in okolje. Komisija je pripravila načrte za razvoj agende za mesta, ki bo spodbudila bolj celosten pristop k razvoju politike in večjo usklajenost. Cilj je povečati vlogo mest v političnih razpravah in izboljšati usklajevanje.

Sporazumi o partnerstvu

Do danes (9. 9.) je Evropska komisija sprejela 16 od 28 sporazumov o partnerstvu, v postopku analize pa so trenutno tudi predlagani sporazumi drugih držav članic.

Sporazumi o partnerstvu določajo strategijo za čim učinkovitejšo uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov v teh državah. Priloženi so jim predlagani operativni programi, v katerih so opisani investicijski načrti držav in regij za programsko obdobje 2014–2020.

Open Days

V času, ko si Evropa prizadeva za okrevanje gospodarstva s pomočjo naložb kohezijske politike in ko države članice pripravljajo sporazume o partnerstvu, bo forum OPEN DAYS 2014 predstavljal priložnost za živahne pogovore in razprave o zelo različnih vprašanjih.

Poleg osrednjih govorov in razprav bo organiziranih več kot 100 delovnih sestankov v obliki „delavnic“ za izmenjavo dobrih praks in usposabljanje strokovnih delavcev ter „razprav“, kjer se bodo skupine strokovnjakov lahko osredotočile na posamezne teme.

▶ INVESTICIJSKO ORODJE ZA DOSEGANJE CILJEV EU

NOV PRISTOP H KOHEZIJSKI POLITIKI

„Kohezijska politika se je korenito spremenila v vseevropsko naložbeno strategijo. Zdaj predstavlja učinkovito orodje, oblikovano za spodbujanje gospodarskega razvoja in preobrazbe na regionalni ravni.“

JOHANNES HAHN – EVROPSKI KOMISAR
ZA REGIONALNO POLITIKO

Ker Panorama praznuje objavo 50. številke, smo se z Johannesom Hahnom, komisarjem za regionalno politiko, pogovarjali o dosežkih in preoblikovanju kohezijske politike v času njegovega mandata.

Ena od nedavnih pomembnih dogodkov je sprememba podobe in položaja kohezijske politike, pravi komisar za regionalno politiko Johannes Hahn.

„V prvih letih se je kohezijska politika osredotočala na revnejše regije in na zmanjševanje razlik. Te tradicionalne vloge sicer nismo opustili, se pa je korenito spremenila v vseevropsko naložbeno strategijo. Zdaj predstavlja učinkovito orodje, oblikovano za spodbujanje gospodarskega razvoja in preobrazbe na regionalni ravni. In, kar je pomembno, za podporo spremembam v vseh regijah, ne glede na to, ali gre za manj ali bolj razvite regije – kakor je primerno.“

Ta strategija temelji na novem pristopu in filozofiji, ki sta usmerjena k podpiranju in spodbujanju gospodarske rasti in delovnih mest prek regij in mest, razložiti.

Komisar opozori na nove priljubljene izraze, ki so zdaj tesno povezani s prenovljeno kohezijsko politiko, kot so usmerjenost v rezultate, uspešnost, ciljne vrednosti, cilji, končni dosežki itd.

„To ni samo žargon, ampak odraža tudi način, na katerega mora zdaj delovati kohezijska politika. Ker zdaj predstavlja eno tretjino proračuna EU, kar je približno 350 milijard EUR, je treba sredstva ustrezno usmerjati in uporabljati smiselno.“

Spreminjanje odnosa

Pojasnuje, da je glavni cilj novega pristopa h kohezijski politiki pametnejša in bolj ciljno usmerjena politika. Tako lahko deluje kot osrednja naložbeno strategija Evropske unije in kot ključno orodje za doseganje ciljev strategije Evropa 2020.

„Pomembno je, da smo spremenili odnos do kohezijske politike izpostavi Komisar. „Strog postopek, ki smo ga uvedli s sporazumi o partnerstvu in operativnimi programi, državam članicam nalaga, da učinkovito pripravijo pragmatičen

in uresničljiv „poslovni načrt“ ali strategijo gospodarskega razvoja, ki je ustrezna za njihovo gospodarstvo in regije.

„Načrt mora biti v skladu s prednostnimi cilji, ki jih določa strategija Evropa 2020. O njem se je treba dogovoriti z nami v Bruslju.“

Dnevi, ko je bilo mogoče denar v obliki nepovratnih sredstev in bianco čekov za regionalne projekte prejeti brez pogojev, so minili, razloži. Vsak porabljen evro je treba utemeljiti. Potreben je predhodni načrt, ustrezno izvajanje pa je treba utemeljiti, tako kot pri vseh ostalih vrstah strokovnih naložb.

Upravljanje sprememb

Zanimivo je, da je gospodarska kriza prispevala k oblikovanju novega odnosa do kohezijske politike,“ pojasni komisar.

„Zaradi finančnih omejitev so se morali organi držav članic na vseh ravneh močno osredotočiti na proračune in razmisliti o svojih prednostnih nalogah. Večina jih je ugotovila, da ne bodo mogli več nadaljevati na enak način kot v preteklosti.“

„Prav tak pristop in disciplino zdaj zahteva kohezijska politika, saj morajo države članice natančno preučiti svoje cilje in prednostne naloge ter se odločiti, kam je sredstva najbolje vložiti.“

Jasni in merljivi cilji

Ta novi pristop je bil ključen pri pripravi sporazumov o partnerstvu za programsko obdobje 2014–2020.

Sporazumi o partnerstvu so bistvenega pomena za usmerjanje strateških naložb držav članic in regij v naslednjih sedmih letih ter za naložbe določajo jasne cilje, ki so v skladu s ključnimi prednostnimi nalogami strategije Evropa 2020.

„Na podlagi tega novega pristopa bomo lahko spremljali količinsko opredeljive rezultate in stalno presojali, ali te javne naložbe zagotavljajo največji možni učinek pri spodbujanju rasti in delovnih mest po vsej Evropi,“ pravi komisar.

„Kako lahko na primer vlagamo v raziskave brez strategije o raziskavah? To je, kot bi želeli voziti avtomobil brez volana.“

Finančni instrument za Evropo 2020

Iz neuspeha lizbonske strategije smo se veliko naučili, pravi. „Čprav so bili cilji strategije 2000 dobri, načrt za spremembe in reforme ni vključeval finančnega instrumenta, ki bi ga pomagal uresničiti. To je bila velika pomanjkljivost. Ker je bil brez pravne obveznosti in brez pravega proračuna, se je preveč zanašal na politično voljo, za katero se je izkazalo, da je ni.“

Vendar pa težave, ki jih je poskušala lizbonska strategija odpraviti, kot sta nizka produktivnost in majhna gospodarska rast v EU, niso izginile, poudari Hahn. In gospodarska kriza iz leta 2008 je razkrila hude pomanjkljivosti gospodarstva, na katerega so že vplivali globalizacija, pritiski na sredstva in staranje prebivalstva.

Odgovor Evropske unije je bil načrt za prihodnjo gospodarsko rast: strategija Evropa 2020. Ta strategija je usmerjena v ustvarjanje delovnih mest in zmanjševanje revščine s pametnim vlaganjem v energetske učinkovitost, raziskave in inovacije ter moderne in trajnostne metode proizvodnje.

„Ena od ‚inovacij‘ prenovljene kohezijske politike sta njena usklajenost s temi prednostnimi nalogami Evrope 2020 in osredotočenost na omejeno število dogovorjenih strateških ciljev, da se ustvari kritična masa naložb na izbranem področju,“ pojasni.

„Ciljno usmerjene regionalne naložbe v podporo MSP, inovacijam in nizkoogljičnemu gospodarstvu so ključni del izvedbenega načrta za uresničitev strategije Evropa 2020. Tako je eno od najboljših sporočil, ki ga lahko prenesem ob koncu svojega mandata, da že zdaj vemo, da bo več kot 38 milijard EUR porabljenih za energijsko učinkovitost in obnovljive vire energije. Države članice so razumele sporočilo – naredile so še korak dlje od tega, kar smo zahtevali. To bo EU pomagalo uresničiti cilje glede podnebni sprememb in izboljšati varnost njene oskrbe z energijo.“

Pametna specializacija

Prenovljena kohezijska politika za obdobje 2014–2020 temelji na prepričanju, da lahko vsaka regija doseže največji učinek, če najprej opredeli svoje ključne prednosti. To je glavna utemeljitev strategije „pametne specializacije“.

Pametna specializacija je inovativen pristop k regionalnemu gospodarskemu preoblikovanju, ki bo regijam omogočil usmerjanje naložb na njihova področja strokovnosti ali konkurenčne prednosti in s tem izboljšanje možnosti za rast.

„Za podkrepitev pametne specializacije uvajamo orodja, institucije in strokovnjake, ki bodo regijam pomagali pri iskanju lastnih industrijskih in tehnoloških niš na globalnem trgu.“

„Ta strategija je danes ključni del prizadevanj Evrope za pomoč regijam pri izhodu iz recesije,“ pravi.

Javne naložbe

Sredstva kohezijske politike skupaj s sofinanciranjem, ki ga zagotavljajo države članice, danes predstavljajo zelo pomemben delež javnih naložb v Evropi. V državah članicah, kot so Slovaška, Madžarska, Bolgarija, Litva, Estonija, Malta, Latvija in Poljska, so predstavljala več kot polovico vseh javnih naložb v letih od 2010 do 2012.

Čeprav je gospodarska kriza močno oslabila vsa gospodarstva, je imela kohezijska politika EU pomembno vlogo pri zmanjševanju nekaterih najbolj negativnih učinkov ter je številnim državam in njihovim regijam pomagala prebroditi najhujše, izpostavlja komisar.

V primeru Grčije, na primer, je kohezijska politika podprla tudi prizadevanja države za strukturno reformo, pri čemer bo to dinamiko še okrepila v obdobju 2014–2020, ko bo Grčija v okviru kohezijske politike EU prejela 15,5 milijarde EUR.

„Po mojem mnenju je nujno, da se sredstva dobro porabijo in da se namenijo zlasti realnemu gospodarstvu,“ poudari Hahn.

„Regije so ključnega pomena za oživitev Grčije. Zato sem se odločil, da obiščem vseh 13 regij. Med obiskom se je moje zaupanje v potencial grških regij še okrepilo. Sporazum o partnerstvu z Grčijo za obdobje 2014–2020 predvideva program za vsako od 13 regij.“

Makroregionalne strategije

Razvoj makroregionalnih strategij predstavlja razširitev usmeritve regionalne politike na države članice in tretje države pri reševanju skupnih regionalnih izzivov.

„Novost makroregionalne metode je povezovanje držav, da sodelujejo pri reševanju skupnih vprašanj z določanjem ciljev, usklajevanjem financiranja in skupnim delovanjem za doseganje svojih ciljev. Makroregionalne strategije zagotavljajo večjo osredotočenost na dodeljevanje obstoječih sredstev, pri čemer omogočajo ‚skupno razmišljanje‘ različnih sektorjev.“

„S strategijami, oblikovanimi za regijo Baltskega morja, Podonavje ter Jadransko-jonsko regijo, in drugimi strategijami, ki so še v fazi načrtovanja, dokazujemo, da lahko makroregionalne strategije zagotovijo okvir, s katerim je mogoče določiti skladne rešitve, smiselne za naše regije.“

Vendar komisar izpostavlja, da morajo potrebe in prednostne naloge zadevnega ozemlja določiti države članice. Njihova odgovornost je, da zagotovijo logistična sredstva, oblikujejo priporočila in uresničijo odločitve.

Komisija bo vedno na voljo za podporo skupini držav ali regij, vendar ne bo prevzela vodenja. Strategijo morajo voditi lokalni politični vodje.

Severnoirski program PEACE

Odrptje mostu Peace prek reke Foyle v Derryju/Londonderryju leta 2011 je zelo simbolično prikazovalo napredek, dosežen na področju miru in sprave na Severnem Irskem.

Ob tej priložnosti je komisar Hahn prejel maketo mostu, ki zdaj ponosno stoji na njegovi delovni mizi v Bruslju.

EU je bistveno prispevala k napredku pri doseganju sprave ter mirne in stabilne družbe na Severnem Irskem. V 18 letih so bila poleg nacionalnih sredstev v več kot 20000 projektov vložene sredstva EU v znesku približno 1,3 milijarde EUR. Hahn je bil presenečen nad napredkom mirovnega procesa, zato je leta 2013 pripravil konferenco, ki je zagotovila mednarodno platformo za širjenje izkušenj s programom EU PEACE in spodbudila razpravo o tem, ali je te izkušnje mogoče prilagoditi drugim ustreznim situacijam po Evropi in izven nje. Dogodek je zlasti pomagal mednarodnemu občinstvu predstaviti strokovno znanje Severne Irske pri vzpostavljanju miru. Govorniki so na dogodku prikazali vrednost podpore, ki jo je zagotovila EU.

„Z veseljem sem prisluhnil nekdanjima nasprotnikoma na konferenci z naslovom ‚Bringing Divided Communities Together‘ (Zbliževanje ločenih skupnosti),“ pravi Hahn.

„Zdaj sta ministrski predsednik in namestnik ministrskega predsednika Severne Irske. Povsem se zavedata pomembnosti podpore, ki jo je zagotovila Evropa, ter njenega konstruktivnega pristopa k obnovitvi skupnosti in spodbujanju dolgoročnega miru.“

Komisar izpostavi, da so se konference udeležili številni predstavniki iz drugih težavnih območij v Evropi, ki so pozorno poslušali predstavitev izkušenj, uspešnih projektov ter načinov, kako se počasi rane zacelijo in skupnosti spet zbližajo.

Pomoč pri nesrečah

Pomoč evropskim regijam pomeni tudi zagotavljanje pomoči v kriznih razmerah. EU je že desetletje glavni vir podpore ob naravnih nesrečah po vsej Evropi, kot so poplave, potresi in gozdni požari.

▶ LEVO: Komisar Hahn prečka novi most Vidin-Calafat prek Donave. Makroregionalna strategija za Podonavje (EUSDR) združuje regionalne, raziskovalne, prometne in okoljske politike ter varnost, turizem in rast, s čimer bo Podonavje postalo boljši kraj za življenje in delo.

▶ DESNO: Johannes Hahn ob obisku poplavljenе mestne občine Obrenovac v Srbiji.

To izvaja s pomočjo Solidarnostnega sklada EU, ki pomaga odpraviti škodo po naravni nesreči. Iz Solidarnostnega sklada EU je bilo zagotovljene več kot 3,6 milijarde EUR za pomoč milijonom ljudi v 23 državah članicah, poleg tega pa je bilo 6,5 milijarde EUR namenjene preprečevanju nesreč.

Sredstva iz Sklada so bila na primer zagotovljena za obnovo po potresu v pokrajini Abruzzo v Italiji, ki je uničil infrastrukturo, javne zgradbe, domove in podjetja v regiji.

Pred kratkim je bil Sklad vključen v zagotavljanje podpore poplavljenim območjem na Balkanu. Sredstva is Solidarnostnega sklada EU so bila namenjena delnemu kritju stroškov za ponovno izgradnjo delov Srbije po naravni nesreči.

„Čprav je Srbija le država kandidatka za članstvo v EU, je že obravnavana kot polnopravna država članica,“ pravi Hahn. V mandatu komisarja Hahna je prišlo tudi do sprememb v vodstvu Sklada. Te spremembe, ki so jih potrdile države članice in Evropski parlament, so začele veljati junija letos in zagotavljajo, da se Sklad lažje, hitreje in bolje odziva na potrebe države članice ali regije, v kateri je prišlo do naravne nesreče.

Izzivi za prihodnost

„Več kot dve tretjini državljanov EU danes živi v mestih, zato je pomembno, da se pri razmišljanju o kohezijski politiki v prihodnjih letih večjo vlogo nameni mestnim središčem,“ pravi komisar. „Kot odgovor na to smo začeli razvijati agendo za mesta.“

Druga področja, o katerih je treba začeti razmišljati, so zdravstveno varstvo, financiranje zdravstva in pokojnine, za katera komisar poudarja, da bodo v prihodnosti predstavljala velik izziv.

„Zaradi staranja prebivalstva bo pritisk na javne proračune še večji. Gre za področje, kjer bi bile lahko strateške naložbe v okviru kohezijske politike EU koristne,“ predlaga komisar.

„Nove tehnologije ter obsežno širjenje medicine na daljavo in zdravljenja zunaj bolnišnic lahko zmanjšajo obremenitev zdravstvene infrastrukture.“

„S takimi pristopi s podporo sredstev kohezijske politike bi se lahko zmanjšala vse večja finančna obremenitev zdravstvenega varstva,“ pravi.

Regionalno financiranje je evropskemu gospodarstvu v preteklih letih prineslo velike koristi. Ustvarilo je milijone novih delovnih mest, z gradnjo avtocest, železniških prog in pristanišč je odprlo celotne regije ter vlagalo v nova, mala podjetja. Z novo reformo je veliko več kot vir subvencij – je investicijsko orodje, s katerim se lahko uresniči Evropa 2020. Vendar je jasno, da se bo politika še naprej razvijala glede na potrebe časa.

► KOHEZIJSKA POLITIKA EVROPO SPODBUJA K INOVACIJAM IN ZELENIM RASTI

Zadnja analiza Komisije o uspešnosti kohezijske politike, ki je bila objavljena v šestem kohezijskem poročilu, kaže, da je politika očitno ublažila učinke gospodarske krize z ohranjanjem javnih naložb in spodbujanjem zagonskih podjetij. Kohezijska politika je postala tudi glavni vseevropski instrument za spodbujanje naložb v energijsko učinkovitost, ustvarjanje delovnih mest in podporo za MSP.

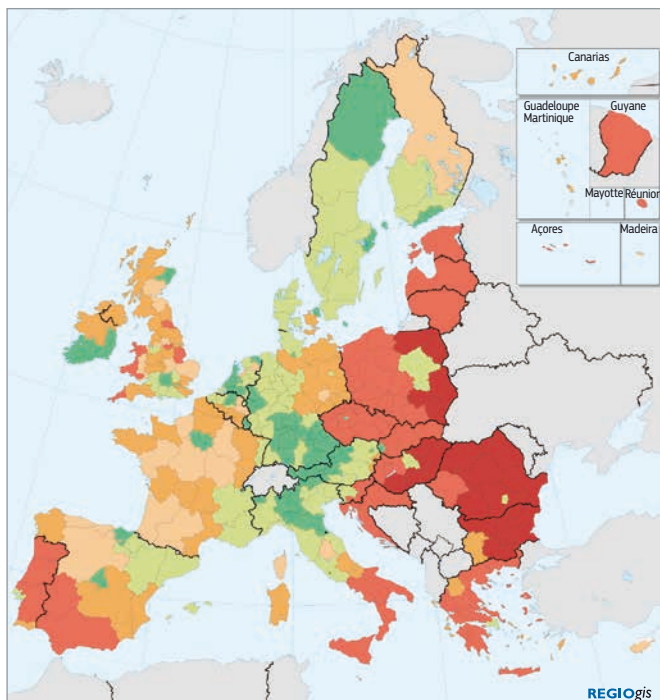
Finančna podpora v okviru kohezijske politike je bila v preteklosti osredotočena na manj razvite regije, danes pa se preusmerja od naložb v fizično infrastrukturo k podpori podjetjem in inovacijam, zaposlovanju in socialni vključenosti. Geografska pokritost je bila poenostavljena, saj so vse regije upravičene do podpore.

Poleg tega da zmanjšuje gospodarske razlike med regijami EU, je politika zdaj tesneje povezana s splošno strategijo EU. V novem programskem obdobju 2014–2020 je kohezijska politika sestavni del strategije Evropa 2020 z močnim poudarkom na inovacijah, zaposlovanju, trajnosti ter zmanjšanju revščine in socialne izključenosti.

Spremenjene gospodarske razmere

Objava poročila sovpada z začetkom novega sedemletnega programskega obdobja kohezijske politike, ko se stanje v EU močno razlikuje od stanja na začetku prejšnjega programskega obdobja v letu 2007.

V tistem obdobju je bila za EU še vedno značilna neprekinjena gospodarska rast. Ravni dohodkov so se zviševale, prav tako stopnje zaposlenosti in javne naložbe, revščina, socialna izključenost in razlike med regijami pa so se zmanjševale. Od leta 2008 je bil zaradi gospodarske krize izničen velik del doseženega napredka, povečala sta se javni dolg in brezposelnost, za mnoge pa se je znižal tudi osebni dohodek. Hkrati sta se zelo razširili revščina in socialna izključenost.

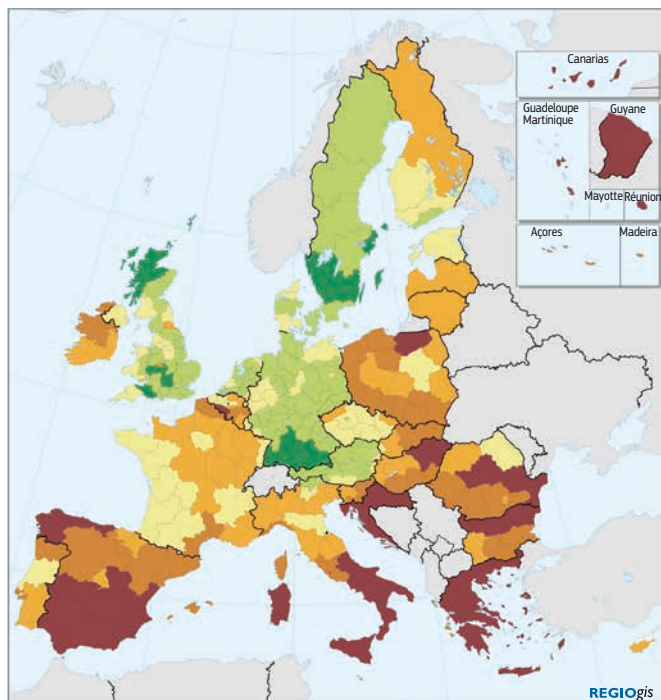
BDP NA PREBIVALCA (SKM), 2011

BRUTO DOMAČI PROIZVOD (BDP) NA PREBIVALCA V STANDARDU KUPNE MOČI (SKM) JE SKUPNA VREDNOST BLAGA IN STORITEV, PROIZVEDENIH NA PREBIVALCA.

Indeks EU-28 = 100

- < 50
- 50 – 75
- 75 – 90
- 90 – 100
- 100 – 125
- >= 125

Vir: Eurostat

STOPNJA ZAPOSLENOSTI (20–64), 2013

% PREBIVALSTVA, STAREGA 20–64 LET

- < 60
- 60 – 65
- 65 – 70
- 70 – 75
- 75 – 80
- > 80

Opomba: EU-28 = 68,3
Cilj strategije Evropa 2020 je 75 %.
Vir: Eurostat

Pretekli rezultati 2007–2013

Kohezijska politika je v obdobju 2007–2013 kljub temu znatno prispevala k rasti in delovnim mestom. Po zadnjih podatkih je kohezijska politika ustvarila skoraj 600000 delovnih mest in podprla skoraj 80000 zagonskih podjetij. Zagotovila je naložbe v 25800 km cest in 2700 km železniških prog. Pomagala je poiskati zaposlitev 5,7 milijona ljudem in pridobiti kvalifikacije 8,6 milijona ljudem.

Ocenjuje se, da se je z naložbami kohezijske politike BDP Latvije v povprečju povečal za 2,1% na leto, BDP Litve za 1,8% na leto in BDP Poljske za 1,7% na leto. Prav tako se ocenjuje, da se je stopnja zaposlenosti na Poljskem povečala za 1% na leto, na Madžarskem za 0,6% na leto, na Slovaškem in v Litvi pa za 0,4% na leto.

Kohezijska politika ima dolgoročni učinek na razvojni potencial teh gospodarstev. Ocenjuje se, da bo v Litvi in na Poljskem BDP za leto 2020 več kot 4% višji od BDP, ki bi ga državi dosegli brez zadevnih naložb, v Latviji pa 5% višji.

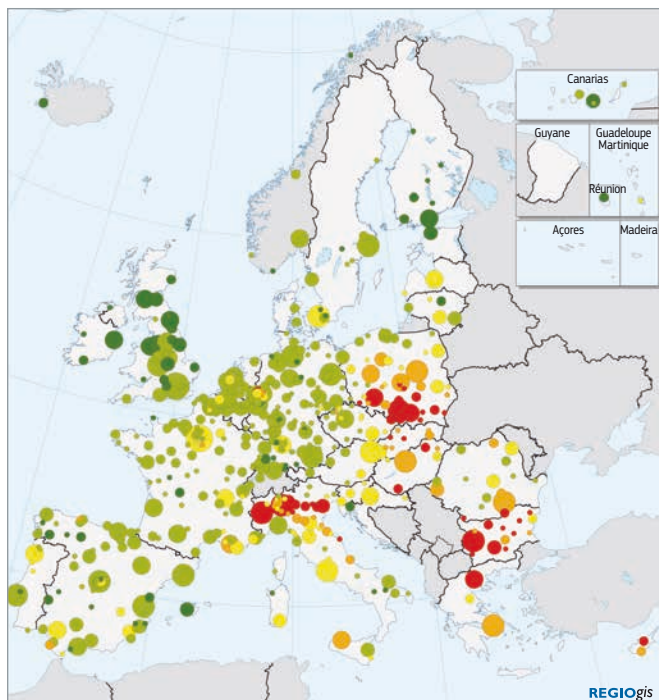
Ohranjanje javnih naložb

Kohezijska politika je ublažila obsežen upad javnih naložb v Evropi. Pomembna je bila za ohranjanje javnih izdatkov na ključnih področjih, kot so raziskave in razvoj, podpora MSP, trajnostna energija, razvoj človeških virov in socialna vključenost.

V večini držav članic so bili javnofinančni primanjkljaji v obdobju krize zelo veliki, prav tako pa so se dramatično zvišale ravni javnega dolga, v nekaterih primerih močno prek 100% BDP. Zaradi poslabšanja stanja javnih financ so mnoge države zmanjšale proračunska sredstva (fiskalna konsolidacija) in številne vlade znatno omejile javne naložbe.

V poprečju so se javne naložbe v EU realno zmanjšale za 20% med letoma 2008 in 2013, v Grčiji, Španiji in na Irskem pa za več kot 60%. V državah EU-12 (1), kjer so sredstva kohezijske politike še posebej pomembna, so se zmanjšale za 32%. Glede na to, da so lokalne in regionalne vlade v EU odgovorne za skoraj dve tretjini vseh javnih naložb, je to nanje pomembno vplivalo.

(1) Države, ki so se pridružile EU v letih 2004 in 2007.

▶ KONCENTRACIJA ONESNAŽENOSTI ZRAKA (TRDNI DELCI – TD₁₀), 2011

DNEVNA POVPREČNA KONCENTRACIJA (µg/m³)

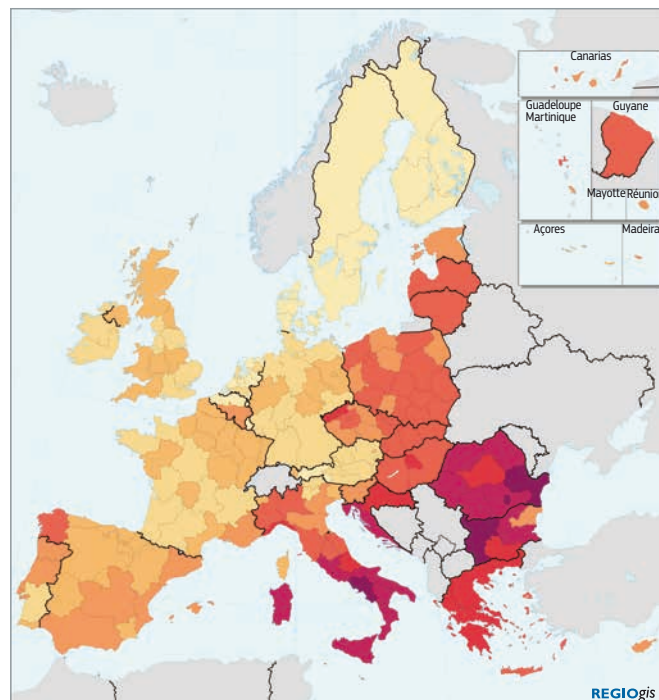
- < 21
- 21 – 31
- 31 – 44
- 44 – 67
- > 67

PREBIVALCI MEST

- < 100 000
- 100 001 – 250 000
- 250 001 – 500 000
- 500 001 – 1 000 000
- 1 000 001 – 5 000 000
- > 5 000 000

Opomba: Povprečje, ki so ga izmerile merilne postaje znotraj mest.

Vir: EEA, Evropska komisija

▶ INDEKS KAKOVOSTI VLAD V EVROPI, 2013

STANDARDNO ODSTOPANJE, OD NIZKE KAKOVOSTI (NEGATIVNO) DO VISOKE KAKOVOSTI (POZITIVNO)

■ < -1,75	■ -0,75 – -0,25	■ 0,75 – 1,25
■ -1,75 – -1,25	■ -0,25 – 0,25	■ < 1,25
■ -1,25 – -0,75	■ 0,25 – 0,75	

Vir: ANTICORRP, na podlagi podatkov Svetovne banke in regionalne raziskave kakovosti vlade, Charron, N. *et al.* (2014)

Zaradi teh zmanjšanj se je povečala bila potreba po sredstvih kohezijske politike za financiranje naložb, ki spodbujajo rast. Med letoma 2010 in 2012 so sredstva kohezijske politike predstavljala 21 % javnih naložb v celotni EU. Skupno so v državah kohezijske politike predstavljala 57 %, na Slovaškem, Madžarskem, v Bolgariji in Litvi pa več kot 75 %. Brez teh sredstev bi se javne naložbe v manj razvitih državah članicah še bolj zmanjšale.

Podpora za delovna mesta in podjetja

Jasno je, da so sredstva kohezijske politike zagotovila konkretne rezultate na številnih pomembnih področjih. Do konca leta 2012 je podporo prejelo več kot 60 000 projektov na področju raziskav in razvoja ter več kot 21 500 projektov sodelovanja med podjetji in raziskovalnimi centri.

Med letoma 2007 in 2012 je politika pomagala skoraj 68 milijonom posameznikov, da so se vključili v programe trga dela, med katerimi je bilo 35 milijonov žensk, 21 milijonov mladih, 22 milijonov brezposelnih in skoraj 27 milijonov oseb z nizko ravniyo izobrazbe (obvezno šolanje ali manj).

Politika je 5,7 milijona ljudem pomagala poiskati zaposlitev in skoraj 8,6 milijona ljudem pridobiti kvalifikacije.

Poleg tega so skladi več kot 5 milijonom ljudi omogočili dostop do širokopasovnega interneta, 3,3 milijona ljudem je bila zagotovljena boljše oskrba s pitno vodo, 5,5 milijona ljudem pa zagotovljeni kanalizacija in povezava z napravami za obdelavo odpadnih voda. Pomembne rezultate programov iz obdobja 2007–2013 je mogoče pričakovati v mesecih do konca leta 2015.

Povečevanje razlik

Kljub tem pozitivnim vplivom in trendom so razlike med regijami na različnih področjih še naprej velike. V zadnjih petih letih so se regionalne razlike na področju zaposlovanja in v stopnji brezposelnosti povečale, razlike v BDP na prebivalca pa so se prenehale zmanjševati. Ta razvoj dogodkov kaže, da cilji na področju zaposlovanja in revščine v okviru strategije Evropa 2020 ne bodo doseženi tako hitro, kot je bilo pričakovano, in da bodo glede na znatne proračunske omejitve v prihodnjih letih potrebna velika prizadevanja za njihovo uresničitev.

► Septembra je v Bruslju potekal 6. forum o kohezijski politiki na temo „Naložba za delovna mesta in rast: spodbujanje razvoja in dobrega upravljanja v regijah in mestih EU“.

„Poročilo jasno kaže, da je kohezijska politika postala sodobno in prilagodljivo orodje za obvladovanje različnih izzivov, s katerimi se spopadajo Evropejci. Zdaj predstavlja naložbeni mehanizem Evrope: je odzivna v krizah, vendar strateška pri ustvarjanju rasti in zelo potrebnih delovnih mest. Visoke subvencije za ceste in mostove so stvar preteklosti, saj so številne države članice zmanjšale količino nedokončanih infrastrukturnih projektov. Z naložbami, ki se osredotočajo na inovacije in zeleno rast, bodo ustvarjena dobra in trajna delovna mesta, povečala pa se bo tudi konkurenčnost naših regij.“

JOHANNES HAHN – EVROPSKI KOMISAR
ZA REGIONALNO POLITIKO

Vpliv gospodarske krize

Prvi učinki gospodarske krize so se pokazali v gradbeništvu in proizvodnji, kjer se je stopnja zaposlenosti zelo znižala zaradi poka nepremičninskega balona v nekaterih državah članicah, kar zadeva proizvodnjo, pa zaradi zmanjšanja svetovnega povpraševanja.

Nedavno so se svetovni trgi in izvoz povečali, kar je povzročilo manjšo rast proizvodnje. To je zlasti pomembno za številne srednjeevropske in vzhodnoevropske države članice, v katerih proizvodnja predstavlja pomemben delež zaposlovanja in dodane vrednosti.

Teritorialni vpliv krize je bil različen. V večini delov EU se je pokazalo, da so velemestne regije bolj izpostavljene hitri rasti in upadu, medtem ko so podeželske regije odpornejše.

V državah EU-15⁽²⁾ so bile velemestne regije srednje velikosti povprečno uspešne, v državah EU-13⁽³⁾ pa so bile uspešnejše od drugih regij. V podeželskih regijah v državah EU-15 je bilo krčenje BDP med letoma 2008 in 2011 manjše kot v drugih regijah zaradi večje rasti produktivnosti. V državah EU-13 je večja rast produktivnosti pomenila, da se je zmanjšala vrzel v rasti v primerjavi z drugimi regijami.

Ohranjanje naložb v raziskave in razvoj

V času gospodarske krize se obseg naložb v raziskave in razvoj glede na BDP ni zmanjšal in se je v zadnjem letu ali dveh začel celo nekoliko povečevati, čeprav to ne zadošča za doseganje cilja 3%, ki je bil določen za leto 2020. Inovacije so z geografskega vidika še naprej močno skoncentrirane, pri čemer nič ne kaže na razširitev v zaostale regije.

Z naložbami v promet in digitalno infrastrukturo so se zmanjšale pomanjkljivosti v teh omrežjih na številnih podeželskih območjih in v manj razvitih regijah. Vendar pa dostop do interneta z uporabo tehnologije naslednje generacije pomeni nov izziv za podeželska območja, kjer ta tehnologija skoraj ne obstaja.

Zaradi gospodarske krize se je po vsej EU močno zmanjšal obseg trgovine in neposrednih tujih naložb, ki sta pomembna vira rasti v manj razvitih državah članicah. Na srečo si je izvoz držav EU-13 v druge države EU močno opomogel in zdaj predstavlja večji delež njihovega BDP kot pred krizo, prav tako pa so se povečale tudi neposredne tuje naložbe.

(2) Države članice EU pred letom 2004.

(3) Države EU-12 in Hrvaška.

Kriza je izničila polovico zaposlitvenih možnosti, ki so bile ustvarjene v obdobju med letom 2000 in začetkom recesije, zlasti v državah članicah na jugu. Posledično je v regijah v prehodu in v manj razvitih regijah stopnja zaposlenosti okoli 10% nižja od nacionalnih ciljnih stopenj v primerjavi z bolj razvitimi regijami, kjer je 3% nižja od ciljnih stopenj. Prav tako je bilo v teh regijah večje povečanje brezposelnosti, ki je bilo v letih od 2008 do 2013 v povprečju 5-odstotno, v bolj razvitih regijah pa 3-odstotno.

Revščina in socialna izključenost

Večje tveganje revščine in socialne izključenosti je še ena posledica gospodarske krize. Med letoma 2009 in 2012 se je število ljudi, ki so bili na pragu revščine ali izključenosti, povečalo za 9 milijonov, najbolj v Grčiji, Španiji, Italiji in na Irskem. V manj razvitih državah članicah je tveganje revščine manjše v mestih kot na drugih območjih v državi, v bolj razvitih državah članicah pa velja nasprotno.

Kriza je imela različne vplive na okolje. Zmanjšanje gospodarske dejavnosti in prihodkov je olajšalo zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, čeprav se energijska učinkovitost ni močno povečala, zato bo morda to zmanjšanje izničeno, ko se bo povpraševanje spet povečalo. Zato bo potrebnih več naložb za doseganje ciljevi za leto 2020.

Učinek na mesta

Čeprav so mesta gonilne sile na področju inovacij in rasti, so med krizo utrpela večjo škodo na področju upadanja zaposlitve kot druge regije. V številnih državah članicah so prebivalci mest tudi bolj izpostavljeni revščini in socialni izključenosti.

Mestna razsežnost trajnostne rasti ima veliko nasprotij. Na eni strani je v številnih mestih kakovost zraka slaba, kar še poslabšujejo prometni zastoji, prav tako so mesta bolj izpostavljena vročinskimi valom zaradi učinka toplotnega otoka in poplavam, ker pogosto ležijo v bližini rek in morja.

Na drugi strani mesta ponujajo velike prednosti v smislu ekološke učinkovitosti, saj zaradi bližine različnih lokacij ni potrebno prepotovati velikih razdalj. Prav tako je v mestih bolj dostopen javni prevoz, ki ponuja bolj energijsko učinkovit način potovanja, prebivalci mest pa v povprečju prav tako porabijo manj energije za ogrevanje stanovanj.

Upravljanje

Države na severu Evrope dosegajo dobre rezultate pri raziskavah o upravljanju in enostavnosti poslovanja, vendar je še vedno preveč držav članic, v katerih je standard javnih organov ocenjen kot nizek in precejšnje število ljudi poroča o plačevanju podkupnin. Nova raziskava je pokazala, da se enostavnost poslovanja in kakovost institucij znotraj iste države velikokrat razlikujeta, kar pomeni, da so

morda potrebni bolj ciljno usmerjeni ukrepi, da bi zaostale regije dosegle določen standard. Raziskava je prav tako pokazala, da imajo težave na področju upravljanja lahko zaviralni učinek na socialni in gospodarski razvoj ter da omejujejo vpliv naložb kohezijske politike.

Osredotočenost na strategijo Evropa 2020

V prejšnjem kohezijskem poročilu, objavljenem leta 2010, je bilo poudarjeno, da morajo biti naložbe bolj usklajene s strategijo Evropa 2020, da morajo imeti strožje predpogoje in bolj sledljive rezultate. Sedanja prenovljena kohezijska politika za obdobje 2014–2020 z zelo strateškim pristopom je upoštevala ta priporočila. Nova pravila in predpogoji financiranja bodo zagotovili, da bo vzpostavljen ustrezen regulativni in makroekonomski okvir za čim večji učinek politike.

V šestem poročilu je navedeno, da kljub povečanju regionalnih razlik v rasti zaradi nedavne gospodarske krize nacionalni podatki in napovedi kažejo na spremembo tega trenda, delno zahvaljujoč bolj ciljno usmerjenim naložbam kohezijske politike.

▶ ODPRTI PODATKI IN KOHEZIJSKA POLITIKA

VEČJA PREGLEDNOST IN USPEŠNOST

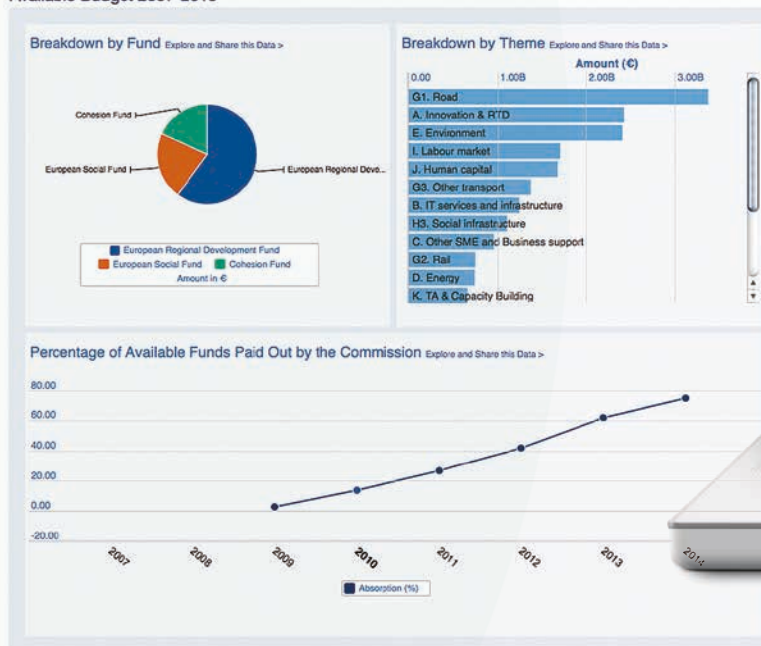
Kaj so odprti podatki? Javni organi po vsem svetu ustvarjajo in zbirajo ogromne količine podatkov, kot so vladne statistike, proračunski podatki, parlamentarna poročila, geografski podatki, zakoni in podatki o različnih politikah. V zadnjih letih so se številni javni organi odločili, da omogočijo dostop do podatkov, ki jih imajo, zato da se povečata preglednost in odgovornost ter se oblikujejo nove vrste gospodarskih dejavnosti.

Kohezijska politika EU in odprti podatki

Določbe o obveščanju in komuniciranju za obdobje financiranja 2014–2020 vključujejo zahtevo, da organi upravljanja objavijo podrobnosti o upravičencih do evropskih sredstev v odprtih in dostopnih formatih ⁽¹⁾.

Poleg tega večja osredotočenost prenovljene kohezijske politike EU na rezultate in okvir uspešnosti za nove operative programe v veliki meri temeljita na zbiranju in objavi podatkov o napredku pri doseganju dogovorjenih ciljev.

Available Budget 2007-2013

Nova platforma odprtih podatkov o kohezijski politiki EU

Julija 2014 je Evropska komisija vzpostavila platformo odprtih podatkov, ki omogoča nov vpogled v uspešnost kohezijske politike.

Platforma zagotavlja informacije o rezultatih, doseženih v posameznih državah članicah, na podlagi poročil, ki jih Komisiji predložijo nacionalni organi. Prikazuje porazdelitev sredstev med države, kategorije regij in različne sklade ter razčlenitev po tematskih ciljeh. Platforma vključuje razne interaktivne zemljevide s podatki o socialno-ekonomskih okoliščinah ter specifičnih izzivih, s katerimi se soočajo evropske regije, na podlagi števil iz *Šestega poročila Komisije o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji* (glej članek na strani 8).

Cilj platforme odprtih podatkov o kohezijski politiki EU je zagotoviti interaktivno doživetje in spodbuditi sodelovanje. Uporabniki lahko s pomočjo različnih zemljevidov in grafikonov iščejo po podatkih, ustvarjajo lastne vizualizacije, prenašajo podatkovne nize v različnih formatih, komentirajo podatke, objavljene na platformi, in o njih razpravljajo ter podajajo povratne informacije. Prav tako lahko omogočijo skupno rabo podatkovnih nizov prek družbenih medijev ter vključijo grafikone in razpredelnice v svoje blogove ali spletne

(1) Člen 115(2) Uredbe (EU) št. 1303/2013, uredba o skupnih določbah.

„Z našo reformo...
bomo združili rezultate na
evropski ravni in pridobili
potrebne informacije, da
na enostaven in prepričljiv
način pojasnimo, kako
ta politika prispeva
k spremembam.“

JOHANNES HAHN – EVROPSKI KOMISAR
ZA REGIONALNO POLITIKO

strani. Platforma uporabnikom omogoča, da se naročijo na posodobitve ob objavi novih podatkov.

Kaj sledi?

Namen platforme odprtih podatkov o kohezijski politiki je spodbujati razpravo o uspešnosti operativnih programov.

Platformo je bila predstavljena na 6. forumu o kohezijski politiki, ki je potekal 8. in 9. septembra v Bruslju. To je bila pomembna priložnost za razpravo nosilcev odločanja in deležnikov o tem, kako lahko financiranje v okviru kohezijske politike izboljša gospodarske obete in kakovost življenja prebivalcev Evrope. Dogodek OPEN DAYS 2014, evropski teden regij in mest, bo med drugim osredotočen na regionalne statistične podatke, vključno s posebno delavnico o kohezijski politiki in odprtih podatkih. Na delavnici bodo prav tako obravnavali, kako regije in mesta uporabljajo odprte podatke za izboljšanje zagotavljanja lokalnih storitev ter spodbujanje sodelovanja državljanov pri oblikovanju politike.

Novi podatki, ki so jih države članice navedle v letnih poročilih o izvajanju za leto 2013, bodo prek platforme odprtih podatkov o kohezijski politiki na voljo od jeseni 2014. Komisija bo prek platforme objavila tudi podatke v zvezi s postopkom

načrtovanja za obdobje 2014–2020 (dodeljena finančna sredstva, cilji in kazalniki itd.), če in ko bodo odobreni novi operativni programi.

Spremljajte to stran ter uporabite interaktivne funkcije na platformi, če želite omogočiti skupno rabo ali predložiti svoj komentar in mnenje!

▶ VEČ O TEM
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

▶ OSREDOTOČENOST GRŠKEGA SPORAZUMA O PARTNERSTVU NA GOSPODARSTVO

KOHEZIJSKA POLITIKA ZA SPODBUDITEV GOSPODARSKEGA PRESTRUKTURIRANJA IN ZASEBNIH NALOŽB

Grčija je bila za Dansko in Nemčijo tretja, za katero je Komisija 23. maja 2014 odobrila sporazum o partnerstvu glede skladov ESI. Revija *Panorama* se je pogovarjala z Georgiosom Yannoussisom, generalnim sekretarjem za javne naložbe ter evropske strukturne in investicijske sklade od avgusta 2012 na Ministrstvu za razvoj in konkurenčnost v Atenah. G. Yannoussis je postopke za

prepravo in oddajo osnutka sporazuma o partnerstvu koordiniral pod vodstvom bivšega ministra za razvoj Kostisa Hatzidakisa.

▶Kdaj je Grčija začela pripravljati svoj sporazum o partnerstvu? Kako je bil organiziran postopek priprav ter katere so bile glavne prednosti in slabosti sistema?

Ministrstvo za razvoj in konkurenčnost ter zlasti Generalni sekretariat za javne naložbe – nacionalni strateški referenčni okvir kot pristojni organ za koordiniranje priprav novega sporazuma o partnerstvu sta začela in koordinirala postopek posvetovanja skupaj z nacionalnimi in regionalnimi nosilci odločanja ter partnerji in deležniki na zadevnih teritorialnih in tematskih področjih.

Ministrstvo je posredovalo okrožnice (april 2012, marec 2013) z namenom koordiniranja postopka posvetovanja in priprave sporazuma o partnerstvu. Pristojni organi in vsi pomembni deležniki na nacionalni, sektorski in regionalni ravni so bili vključeni v priprave in odločanje glede glavnih strateških predlogov za razvoj naše države v času novega programskega obdobja. Hkrati so bile organizirane nacionalna konferenca o razvoju, 13 regionalnih konferenc ter delavnice za raziskovalne in inovacijske strategije za pametno specializacijo (strategije RIS3) v vsaki regiji. Tudi druga pristojna ministrstva so organizirala svoje konference o razvoju.

V obdobju intenzivnega in plodnega posvetovanja so bila obravnavana ključna vprašanja v zvezi s prepoznavanjem razvojnih potreb na sektorski/regionalni ravni, analizo tematskih prednostnih nalog, teritorialnimi izzivi in izvajanjem horizontalnih načel. Vzporedno s postopkom posvetovanja so bila po potrebi dodeljena in uporabljena strokovna poročila.

▶V kolikšni meri je grški sporazum o partnerstvu rezultat sodelovanja med glavnimi vključenimi akterji (ministrstva, regije, mesta, podjetja, akademiki, nevladne organizacije itd.)?

Poleg ministrstev, regij in občin so pri posvetovanju sodelovale številne ustanove, organi in organizacije. Poleg tega je treba upoštevati, da so posvetovanja vzporedno izvajala pristojna ministrstva in regije ter številni drugi akterji, vključno z ustanovami pod nadzorom ministrstev in regij, nevladnimi organizacijami, lokalnimi razvojnimi organizacijami, okoljskimi agencijami, socialnimi partnerji, izobraževalnimi

►Obnova obale v Thessalonikih, drugem največjem grškem mestu.

►Ustanova za raziskave in tehnologijo – Hellas (FORTH) v Heraklionu je eno največjih raziskovalnih središč v Grčiji.

institucijami, predstavniki poslovnega sektorja, združenji, raziskovalnimi organizacijami itd.

Končni rezultat postopka posvetovanja na tej ravni (npr. uporaba vprašalnikov, priprava posebnih informativnih in posvetovalnih spletnih mest, organiziranje posvetovalnih srečanj in tematskih skupin, vzpostavitev delovnih skupin za načrtovanje novih operativnih programov, organiziranje informativnih dni itd.) so bili predlogi, predloženi Ministrstvu za razvoj in konkurenčnost v imenu ministrstev in regij, v skladu z navodili iz ministrskih okrožnic.

Menimo, da je posvetovanje neprekinjen in stalen postopek, ki bi moral imeti znatne rezultate tudi na področjih izvajanja, spremljanja in vrednotenja novih operativnih programov.

►Kako ocenjujete prispevek služb Komisije k pogajanjem z vašo državo?

Komisija nam je s svojimi službami pomagala pri soočanju z izzivi in kompleksnostjo priprav sporazuma o partnerstvu. Komisija je v svojem dokumentu o stališču iz novembra 2013 spodbudila razmišljanje, da se prednostne naloge organizirajo v usklajene skupine ciljev ter splošne usmeritve delovanja. Pomoč služb in strokovnjakov Komisije pri vključevanju načel ter metodologije za „pametno specializacijo“ in „podjetniško odkrivanje“ na nacionalni ter regionalni ravni je bila in je izjemno dragocena. Prav tako so bile zelo koristne opombe in mnenja služb Komisije o neuradnih različicah sporazuma o partnerstvu. Poleg tega so 24-urna pogajanja med nacionalnimi organi in pristojnimi službami iz GD za regionalno in mestno politiko, ki so potekala zadnji teden pred uradno odobritvijo

sporazuma o partnerstvu, pokazala obojestransko voljo, da se pripravi dokument, ki bo sprejemljiv za vse in ki bo v skladu s strategijami obeh strani.

Po drugi strani ne smemo zanemariti težav, ki so izhajale iz kompleksnosti uredb o skladih ESI, uredb o državni pomoči, „predlog“, ki naj bi se uporabljale pri predložitvi osnutka sporazuma o partnerstvu ali operativnih programov, ter drugih pravil in direktiv, ki jih je izdala Komisija.

►V kolikšni meri je bilo razvijanje sporazuma o partnerstvu in operativnih programov skupni projekt?

Sporazum o partnerstvu je pripravila centralna posebna enota za strateško načrtovanje in vrednotenje razvojnih programov pod vodstvom generalnega sekretarja in ministra ter ob pomoči nekaterih zunanjih strokovnjakov in svetovalcev ministrskega kabineta. Operativne programe pripravljajo organi upravljanja: za sedem nacionalnih operativnih programov so zadolženi organi upravljanja pristojnih ministrstev glede na področje delovanja posameznega operativnega programa, za 13 regionalnih operativnih programov pa so zadolženi organi upravljanja ustreznih regij. Priprava operativnih programov se je začela hkrati s partnerstvom o sodelovanju, okrepila pa se je po določitvi glavnih smernic in prednostnih nalog. Med centralnimi in regionalnimi organi, zadolženimi za načrtovanje, poteka stalen dialog, Komisija pa sodeluje v razpravah o določenih vprašanjih, kot so RIS3, socialna politika ali dejavnosti, povezane z okoljem.

►Pobuda „Novo znanje“ je financirala 27 raziskovalnih in inovacijskih projektov s področij IKT, kmetijstva, ribištva, živiloreje, prehranske biotehnologije, okolja, energije, vodnih virov, prometa, zdravstva in kulturne dediščine.

►Kakšne so vaše izkušnje s tesnim usklajevanjem razvoja štirih skladov? Kako ste oblikovali skladen pristop?

Za razvojne projekte je ključnega pomena, da se kombinirajo finančna sredstva iz več skladov. Tako bi na primer naložbe (ESRR) in usposabljanje (ESS) uspešno združili za podporo načrtov podjetij na področju inovacij in diverzifikacije. Za podporo kmetijsko-živilskih podjetij je potrebna kombinacija sredstev iz ESRR in EKSRP. Kljub temu je iz Uredbe in „predloge“ razvidno, da se lahko ta možnost kombinacije sredstev uporabi le v izjemnih in utemeljenih primerih. Argumenti razmejitve so enako aktualni kot v preteklosti. Poleg tega so službe Komisije in tudi nacionalne službe pristojnih oblikovalcev politike zaradi večje upravne učinkovitosti bolj naklonjene ločenim projektom za vsak posamezni vir financiranja. V praksi se organi izogibajo takšnim kombinacijam sredstev zaradi razlogov, povezanih z vodenjem.

Poleg teh praks Komisija priporoča kombinacijo financiranja iz ESRR ter programa Obzorje 2020 in pobude COSME. Če je tak projekt izbran, njegovo izvajanje verjetno ne teče gladko. Dobro je treba razmisliti o večji integraciji postopkov na ravni EU.

►V kolikšni meri lahko kohezijska politika prispeva h gospodarskemu razvoju Grčije?

V finančni krizi, ki traja od leta 2008, grško gospodarstvo močno zmanjšuje javne izdatke, vključno s financiranjem naložb. Skoraj vsa javna sredstva, ki so bili vložena v tem

obdobju in bodo vložena v naslednjih letih, so evropska sredstva. Tudi zasebno financiranje, ki je bilo pred krizo nizko v primerjavi s povprečjem EU, se je zmanjšalo na nesprejemljivo raven. Zato skladi ESI v Grčiji postajajo izjemno pomembni za ustvarjanje premoženja.

Izziv ima več plati: medtem ko so v preteklosti sredstva iz strukturnih skladov veliko prispevala k povečanju povpraševanja, je v današnjem obdobju njegov cilj oskrba, vključno z rastjo izvoza. Za dosego takšnega cilja je nujno prestrukturiranje gospodarstva, k čemur bi naj prispevali skladi ESI. Mednarodni strokovnjaki celo ocenjujejo, da mora biti skupen obseg vseh naložb v državi šestkrat večji od obsega naložb iz skladov ESI (glej tabelo), da bi Grčija leta 2020 dosegla raven dohodka na prebivalca iz leta 2008. To pomeni, da morajo imeti skladi ESI vlogo katalizatorja zasebnih naložb. Pomeni tudi, da je treba pred uporabo strukturnih sredstev znatno izboljšati poslovno ozračje.

►Kakšne rezultate pričakujete v Grčiji ob koncu sedemletnega obdobja?

Pričakovani rezultati so navedeni v dokumentu odobrenega sporazuma o partnerstvu in bodo podrobneje opisani v kazalnikih rezultatov operativnih programov. Povzeti jih je mogoče v nekaj besedah: Prvi je spopad z revščino, ki jo je povzročila kriza (ESS zlasti za preusposabljanje, socialno podjetništvo itd.), in ustvarjanje osnove za zdravo produktivno vlaganje v sektorje z velikim vplivom na BDP in zaposlovanje (tj. kmetijsko-živilski sektor, turizem, obnovljiva energija).

KOHEZIJSKA POLITIKA ZA GRČIJO V ŠTEVILKAH

Skupni znesek Grčiji dodeljenih finančnih sredstev iz kohezijske politike in drugih skladov ESI za programsko obdobje 2014–2020

▶ EUR (trenutne cene)

ESRR	▶ 8 165 716 613 €
ESS	▶ 3 690 994 020 €
Kohezijski sklad	▶ 3 247 019 502 €
Kohezijski sklad, prenesen v instrument za povezovanje Evrope (IPE)	▶ 580 038 571 €
Evropsko teritorialno sodelovanje	▶ 231 634 557 €
Pobuda za zaposlovanje mladih (YEI)	▶ 171 517 029 €
Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim (FEAD)	▶ 280 972 531 €
EKSRP	▶ 4 223 960 793 €
ESPR	▶ 388 777 914 €
SKUPAJ	▶ 20 980 631 530 €

Drugi je podpiranje zasebnih pobud v pomembnih sektorjih gospodarstva in hkrati priprava ukrepov v hitro rastočih sektorjih, ki temeljijo na inovacijah in znanju.

Na tretjem mestu je poudarjanje podpore za inovativno in v izvoz usmerjeno podjetništvo (tj. kozmetični izdelki in generična zdravila, IKT, pogodbene raziskave). Specializacijo v spodbujanju inovacij je treba združevati s podpiranjem podjetniških pobud od spodaj navzgor, in sicer tako s strani lokalnih inovatorjev kot mednarodnih vlagateljev. Kar zadeva regulativni okvir državne pomoči, Generalni sekretariat za javne naložbe – nacionalni strateški referenčni okvir trenutno preučuje najustreznejše finančne instrumente za različne okoliščine vlagateljev.

▶ V kolikšni meri ste bili v stiku z drugimi državami članicami, ki so oblikovale svoje sporazume o partnerstvu?

Grčija je v prvem polletju leta 2014 predsedovala Evropski uniji in imela priložnost za izmenjavo splošnih informacij z drugimi državami članicami. Vendar se zaradi časovnega pritiska in določenih značilnosti nacionalnega gospodarstva z drugimi državami ni mogla obširno posvetovati o posameznih vprašanjih. Komisija je želela prispevati k osnutku sporazuma o partnerstvu, tako da je zagotovila informacije o dobrih praksah drugih držav, zlasti na področju izpolnjevanja „pogojenosti“.

▶ Kaj ste se naučili v tem procesu in kaj bi glede na izkušnje danes naredili drugače?

Načrtovanje za naslednje obdobje mora biti organizirano kot neprekinjen postopek, vključno s pristnimi ocenami in vrednotenji različnih vrst, in ne sme biti osredotočeno le na zadnje leto ali dve pred koncem programskega obdobja. Zlasti je treba osvežiti prakse vrednotenja, ocenjevalci pa morajo pridobiti znanje na področju sodobnih tehnik, kot so primerjava, hipotetične ocene, ekonometrični modeli itd. Javni uslužbenci, ki pripravljajo opis nalog za te študije ter so zadolženi za uporabo njihovih rezultatov in priporočil, potrebujejo usposabljanje na področju teh metodologij in tehnik.

Hkrati morajo druge službe in raziskovalni subjekti (tj. opazovalci) zbirati informacije in kvantitativne podatke o razvoju svetovne konkurence v sektorjih nacionalnega ali regionalnega interesa, ki so lahko malim in srednje velikim podjetjem v pomoč pri sprejemanju pravih odločitev. Tudi dialog med deležniki, strokovnjaki in pristojnimi javnimi uslužbenci mora biti neprekinjen in temeljiti na podatkih o pretekli uspešnosti in o prihodnjih trendih ali pričakovanih motnjah. Ravnovesje med prilagodljivostjo in natančnostjo pri opredelitvi ciljev je ključnega pomena, da ga je mogoče doseči, pa je treba poudarek preusmeriti s finančnega spremljanja na spremljanje projektov.

▶ VEČ O TEM
www.ggea.gr/index_en.htm

▶ SKUPNA RAST – PAMETNE NALOŽBE ZA LJUDI

OPEN DAYS 2014 – 12. EVROPSKI
TEDEN REGIJ IN MEST

Letni forum OPEN DAYS, ki ga organizirata Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko ter Odbor regij, bo letos potekal v Bruslju od 6. do 9. oktobra s sloganom „Skupna rast – pametne naložbe za ljudi“.

V času, ko si Evropa prizadeva za okrevanje gospodarstva s pomočjo naložb kohezijske politike ter ko države članice pripravljajo sporazume o partnerstvu in operativne programe, bo forum OPEN DAYS 2014 predstavljal priložnost za živahne pogovore in razprave o zelo različnih vprašanjih.

Glavne teme

Forum OPEN DAYS 2014 bo osredotočen na tri glavne teme.

Tema „**Povezovanje regionalnih strategij**“ obravnava številna vprašanja, na katerih temelji gospodarsko okrevanje evropskih regij, zlasti: pametno specializacijo, digitalno agendo, podporo MSP, nizkoogljično gospodarstvo, usposabljanje in socialno vključenost, spodbujanje inovacij, modernizacijo, socialno vključenost in razvoj mest.

Tema „**Krepitev zmogljivosti**“ pozornost namenja izmenjavi dobrih praks in instrumentov na področju upravljanja programov, zlasti finančnega inženiringa, postopkov javnega naročanja ter vrednotenja uspešnosti in učinka.

Tema „**Teritorialno sodelovanje**“ se osredotoča na novo generacijo panevropskih programov, kot so INTERREG, URBACT, ESPON, INTERACT, ter na prizadevanja na področju mednarodnega sodelovanja.

Govorniki na visoki ravni

Na otvoritvenem zasedanju 6. oktobra bodo imeli slavnostne govore govorniki na visoki ravni, vključno z Johannesom Hahnom, evropskim komisarjem za regionalno politiko, in Michelom Lebrunom, predsednikom Odbora regij. V imenu predsedstva Sveta EU bosta prisotna tudi predsednik Evropskega parlamenta Martin Schulz in državni sekretar predsednika italijanske vlade Graziano Delrio.

Na tem srečanju se bodo analizirali izzivi in priložnosti, povezani z začetkom novega cikla kohezijske politike. Gostujoči govornik, generalni sekretar OECD Angel Gurría, bo predstavil vodilni publikaciji: „Regional Outlook“ (Regionalni obeti), ki bo izdana na samem dogodku, ter poročilo „Regional Well-Being“ (Regionalna blaginja).

Zasedanje REGI-COTER

Otvoritvenemu srečanju bo sledilo skupno zasedanje odbora Evropskega parlamenta za regionalni razvoj (REGI) in komisije za politiko teritorialne kohezije pri Odboru regij (COTER). To ponuja priložnost za razpravo o uporabi svežnja kohezijske politike za obdobje 2014–2020 in njenih novih instrumentov, kot so celostne teritorialne naložbe in lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost. Razprava bo osredotočena na ključno vprašanje, kako zagotoviti zmožnost lokalnih in regionalnih organov za izvajanje novih evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI).

V naslednjih treh dneh bo sledilo približno 100 delovnih sestankov v obliki „delavnic“ za izmenjavo dobrih praks in usposabljanje strokovnih delavcev ter „razprav“, kjer se bodo skupine strokovnjakov osredotočile na posamezne teme.

Program Univerza

Izjemno uspešen program Univerza OPEN DAYS predstavlja nove raziskave o regionalnem razvoju in razvoju mest. Akademikom, strokovnim delavcem, uradnikom EU in drugim zainteresiranim udeležencem bo omogočil, da izmenjajo mnenja ter preskusijo nove akademske koncepte na področju regionalnih in mestnih politik.

Ta oblika olajšuje ustvarjanje mrežnih povezav med študenti, akademiki, institucijami EU in regionalnimi partnerji ter oza-veščča, saj pri študentih in mladih raziskovalcih vzbuja zani-manje za temo kohezijske politike EU.

Osem delavnic je bilo organiziranih s podporo izbranega števila priznanih akademikov in raziskovalcev s področja kohezijske politike EU in sorodnih področij iz različnih evropskih držav.

Usposabljanje na višji ravni

Univerza OPEN DAYS letos znova zajema usposabljanje na višji ravni za doktorske študente in mlade raziskovalce s področja regionalne in mestne politike. Organizirata ga Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko ter Odbor regij v sodelovanju z Zvezo za regionalne študije, njegov cilj pa je izboljšanje razumevanje kohezijske politike EU in njenega raziskovalnega potenciala med 30 izbranimi študenti ter raz-iskovalci, ki prihajajo tako iz držav EU kot iz tretjih držav.

Evropa v moji regiji/mestu

V prizadevanju, da se forum OPEN DAYS približa lokalnim in regionalnim deležnikom, so po vsej Evropi organizirani lokalni dogodki s temami, ki jih prednostno obravnava forum OPEN DAYS 2014, pod naslovom „Evropa v moji regiji/mestu“.

Namenjeni so splošni javnosti, morebitnim upravičencem do regionalne politike EU, strokovnemu občinstvu, akademikom in medijem, potekajo pa v različnih oblikah, kot so konfe-rence, delavnice, radijske/televizijske oddaje ali razstave, kot se odločijo organizatorji v lokalni regiji ali mestu.

Med septembrom in novembrom bo po vsej Evropi organizi-ranih več kot 300 lokalnih dogodkov, ki bodo predvidoma privabili 80–90000 državljanov in strokovnjakov.

Kino OPEN DAYS

Letošnja novost je „Kino OPEN DAYS“, ki bo sodelujočim omo-gočil ogled kratkih videoposnetkov s prikazom izjemnih pro-jektov, financiranih s sredstvi iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, ter dobre prakse na področju regional-nega in mestnega razvoja iz vse Evrope.

Med forumom OPEN DAYS bodo predstavljena tudi številna poročila, med drugim *6. poročilo Komisije o ekonomski, soci-alni in teritorialni koheziji*, *Regionalni letopis* Eurostata za leto 2014 in poročilo OECD „Regional Well-Being“ (Regionalna blaginja).

**SPREMLJAJTE FORUM
OPEN DAYS PREK
SPLETA**

POTEKAL BO SPLETNI
PRENOS ŠTEVILNIH
DELAVNIC

▶ VEČ INFORMACIJ JE NA
VOLJO NA SPLETNEM MESTU
OPEN DAYS
www.opendays.europa.eu

▶ NA POTI K AGENDI EU ZA MESTA

UKREPI ZA BOLJŠO VKLJUČITEV VPRAŠANJ V ZVEZI Z RAZVOJEM MEST V OBLIKOVANJE POLITIKE EU

Več kot dve tretjini evropskih državljanov živi v večjih in manjših mestih. Na ta mestna središča politike in pobude EU vplivajo na vse več področjih, kot so socialne zadeve, kultura, promet, energija in okolje. Za večjo povezanost teh številnih politik je Komisija začela pripravljati agendo za mesta. Na forumu CITIES, organiziranem v Bruslju februarja 2014, so se glede agende EU za mesta obravnavala vprašanja „zakaj?“, „kaj?“ in „kako“.

Zakaj agenda za mesta?

Okrog 72% vseh prebivalcev EU, kar je skoraj 360 milijonov ljudi, živi v večjih in manjših mestih ter predmestjih, pri čemer naj bi se ta delež do leta 2050 dvignilo na 80%. Ta mestna območja so paradoksalna: so okolje, kjer gospodarstvo raste, hkrati pa so območja z najvišjo stopnjo brezposelnosti; gosta poseljenost omogoča energijsko učinkovitejše stanovanjske objekte, vpliva pa tudi na večjo preobremenjenost in onesnaženost. Za soočanje s temi zapletenimi izzivi je potreben celostni pristop.

Napredek je bil že dosežen z vključitvijo močne mestne razsežnosti v prenovljeno kohezijsko politiko. Predvidoma bo več kot polovica proračunskih sredstev kohezijske politike za obdobje 2014–2020 vloženi v mestna območja, okrog 330 milijonov EUR pa je namenjenih posebej za inovativne ukrepe na področju mest, da se lahko uspešno soočimo z izzivi trajnostnega razvoja mest.

Ocenjuje se, da dve tretjini politik EU vplivata na mesta, zato je pomembno, da te pristope dobro usklajujejo in učinkovito podpirajo ustrezni akterji na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

Zavedamo se, da bi lahko agenda za mesta omogočila enotnejši pristop k razvoju mest – na primer z zagotavljanjem, da se različne politike z mestno razsežnostjo ne obravnavajo ločeno. Prav tako bi lahko izboljšala upravljanje na več ravneh in sodelovanje prek upravnih meja. Poleg tega glavnih ciljev strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast ni mogoče doseči brez dejavnega vključevanja evropskih mest.

Praktično vsi deležniki, vključno z Evropskim parlamentom, Odborom regij, Evropskim ekonomsko-socialnim odborom ter združenji mest, se strinjajo, da je evropska agenda za mesta potrebna. Ključno vprašanje je, kakšna dejansko bo ta agenda.

Kakšna mora biti agenda EU?

Nekateri deležniki vidijo agendo EU za mesta kot okvir za usmerjanje ukrepov, tj. za usklajevanje različnih pobud in politik; za jasno določitev vloge evropskih, nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov ter za namene uporabe pri izvajanju lokalnih politik in načrtov s strani mest.

Drugi poudarjajo, da bi morala biti agenda EU za mesta predvsem instrument, ki vključuje mesta in njihove politične voditelje v oblikovanje in izvajanje politik EU – „agenda za mesta, z mesti in med mesti“ – s posebnim poudarkom na strategiji Evropa 2020.

Ključnega pomena je, da se agende za mesta ne razume kot prevlada EU nad nacionalnimi vladami, ampak kot način za večjo vključitev mest v različne pobude za razvoj mest na ravni držav članic. Evropska mesta imajo različne potenciale in se soočajo z različnimi izzivi. Agenda za mesta mora te edinstvene lastnosti upoštevati in podpirati.

▶ Javna knjižnica na prostem v Magdeburgu, Nemčija.

▶ Načrti za prenovo območja River Batán kot urbanega ekološkega koridorja, Vitoria-Gasteiz, Španija.

MESTNA RAZSEŽNOST POLITIK EU

Številne politike EU vključujejo pobude, ki so usmerjene v mesta kot ključne akterje ali mestna območja kot območja izvajanja, kot so energija in podnebni ukrepi (**konvencija županov**), promet ter digitalna agenda (**pobuda Pametna mesta in skupnosti**). Dobri primeri obstajajo tudi na področjih kulture in okolja. **Nagrada za zeleno prestolnico Evrope**, ki jo je Komisija začela podeljevati leta 2008, spodbuja mesta, ki trajno dosegajo visoke okoljske standarde. Ta nagrada navdihuje tudi druga mesta ter razširja najboljše prakse in izkušnje. Program **Evropska prestolnica kulture** še več kot 25 let po ustanovitvi izstopa kot ena najbolj znanih mestnih pobud EU.

▶ **PREBERITE VEČ O MESTNI RAZSEŽNOSTI POLITIK EU:**

http://ec.europa.eu/regional_policy/urban/portal/index_en.cfm?smenu_mapping_id=1

„Na nobenem področju, od onesnaženosti do revščine, od brezposelnosti do energije, se ne moremo soočiti z izzivi Evrope ali doseči njenih ciljev, če ne obravnavamo teh vprašanj v evropskih mestih. Agenda EU za mesta mora upoštevati subsidiarnost – vendar moramo tam, kjer lahko izboljšamo politike EU s krepitvijo mestne razsežnosti, to tudi storiti, prav tako pa moramo povečati vlogo evropskih mest kot partnerjev EU.“

JOHANNES HAHN – EVROPSKI KOMISAR ZA REGIONALNO POLITIKO

Agenda EU za mesta: kako?

Na forumu CITIES 2014 – „Mesta prihodnosti: vlaganje v Evropo“ – je bilo predlaganih več načinov, kako bi bilo mogoče izvajati prihodnjo agendo EU za mesta, na primer:

- ▶ okrepjeno usklajevanje politik EU, ki neposredno ali posredno vplivajo na mesta – npr. platforma za usklajevanje strategije Evropa 2020 za mesta, ocena vpliva za mesta itd.;
- ▶ boljša artikulacija in usklajenost pri oblikovanju politik na ravni EU, nacionalni in lokalni ravni – npr. okrepljena vloga medvladnega sodelovanja pri razvoju mest;
- ▶ okrepjene in bolj usklajene zbirke znanja, mrežno povezovanje in učenje.

Da bi spodbudila nadaljnjo razpravo o teh temah, je Komisija objavila sporočilo *Mestna razsežnost politik EU – glavne značilnosti agende EU za mesta*. S tem sporočilom je želela pridobiti povratne informacije glede šestih vprašanj.

Septembra je Komisija prvotni povzetek teh povratnih informacij predstavila na konferenci v Rimu, ki jo je organiziralo italijansko predsedstvo Sveta Evropske unije. S spodbujeno razpravo se začneja oblikovanje agende EU za mesta.

▶ **VEČ O TEM**

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/urb_agenda/pdf/comm_act_urb_agenda_sl.pdf

▶ VELIKI PROJEKTI Z VELIKIM UČINKOM

VIDIN/BOLGARIJA – CALAFAT/ROMUNIJA Most v kraju Calafat, ki povezuje Bolgarijo in Romunijo

Prek mosta poteka cestni in železniški promet med krajema Vidin v Bolgariji in Calafat v Romuniji, zato je ta od odprtja leta 2013 pomembna povezava na ključni prednostni poti v vseevropskem prometnem omrežju (TEN-T). Nov most je dolg 1,4 km ter spodbuja kombinirane in okolju prijazne logistične rešitve rečnega, cestnega in železniškega prometa. Z njim je odpravljeno glavno ozko grlo za mednarodni promet na dolge razdalje proti Romuniji in srednji Evropi, hkrati pa je zagotovljena boljša integracija bolgarskega cestnega in železniškega omrežja v panevropska prometna omrežja – povezava Nemčije z Grčijo in Turčijo.

Skupni stroški:
226 000 000 EUR
Prispevek EU:
70 000 000 EUR

Ste se kdaj vprašali, kaj imajo skupnega most na reki Donavi, raziskovalni laboratorij v Franciji, vetrna elektrarna na Poljskem in elektronski sistem plačevanja vozovnic za javni promet v Grčiji? Vsi so „veliki projekti“, ki sta jih sofinancirala regionalna sklada EU – Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad.

Veliki projekti vključujejo obsežne infrastrukturne projekte v prometnem in okoljskem sektorju ter drugih sektorjih, kot so kulturni, izobraževalni in energetski sektor ali sektor informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT). Zadevajo tudi velike produktivne naložbe ter projekte na področju raziskav in razvoja. Veliki projekti so pomembno orodje za izboljšanje življenj državljanov Evrope in štirje spodaj navedeni projekti so dobri primeri tega. Ostali bodo ključni mehanizem za izvajanje operativnih programov v obdobju 2014–2020.

Manj velikih projektov v obdobju 2014–2020

Prag za velike projekte bo povezan z upravičenimi stroški in bo določen na 50 milijonov EUR v sektorjih, ki niso povezani s prometom, za infrastrukturne projekte v sektorju prometa/energije pa bo dvignjen na 75 milijonov EUR. Posledično bo velikih projektov manj, kar bo Komisiji omogočilo, da se osredotoči na finančno najpomembnejše projekte, za katere se porabi največ prispevkov skladov EU.

Skupni stroški:
96 500 000 EUR
Prispevek EU:
28 000 000 EUR

NANCY/FRANCIJA Center odličnosti za nove materiale in nanotehnologije v Loreni v Franciji

V Inštitutu Jeana Lamourja v Nancyju dela do 450 poklicnih raziskovalcev in 180 študentov na 16 500 m² prostora za raziskovalno in laboratorijsko delo, ki se ukvarjajo z materiali in nanotehnologijami. Inštitut zagotavlja osnovne raziskave (povečanje potenciala in prepoznavnosti, usposabljanje, prenos tehnologij), pa tudi spodbuja povezave med osnovnimi in uporabnimi raziskavami, javnim in zasebnim sektorjem ter laboratoriji in podjetji. Projekt bi lahko ustvaril 185 delovnih mest s polnim delovnim časom in vodil do ustanovitve šestih zagonskih podjetij.

ATENE/GRČIJA**Elektronsko plačevanje vozovnic za javni promet na metropolitanskem območju Aten**

Projekt, ki je bil odobren leta 2013, so grške oblasti v sodelovanju s Komisijo opredelile kot ključnega za kakovost življenja in blaginjo državljanov, ki bodo tako imeli na voljo učinkovitejši in sodobnejši mestni prevoz. S pomočjo financiranja bo vzpostavljen integrirani sistem za avtomatsko plačevanje vozovnic, ki vključuje metro, mestno/primestno železnico ter avtobusno in tramvajsko omrežje. Naložba bo omogočila tudi novo opremo za potrjevanje in nadzor ter sodobna vhodna/izhodna vrata v metroju in izboljšala operativno učinkovitost in sisteme upravljanja. Program modernizacije bo olajšal uporabo javnega prevoza za prebivalce Aten, tamkajšnje obiskovalce in turiste.

Skupni stroški:
91 000 000 EUR
Prispevek EU:
29 500 000 EUR

Racionalizirana ocena

S pomočjo pobude JASPERS za skupno pomoč pri pripravi projektov v evropskih regijah bo Komisija še naprej vključevala strokovnjake na določenem področju za podporo državam članicam in upravičencem, da se zagotovi ustrezna priprava projektov, tako da čim bolj ustrezajo področjem, na katerih so se pojavile potrebe.

Države članice lahko izbirajo med dvema postopkoma za predložitev velikega projekta Komisiji:

- ▶ Komisijo lahko obvestijo, ko projekt pozitivno ocenijo neodvisni strokovnjaki (JASPERS), Komisija pa na podlagi tega izvede preprost preskus kakovosti;
- ▶ projekt predložijo neposredno Komisiji, ki ga oceni in ugotovi, ali je finančni prispevek, za katerega so zaprosile, upravičen.

Pravočasna prijava projektov je bila vedno pomembna; zato bo odobritev Komisije pogojena s tem, da se dela začnejo v 3 letih od odločitve. Tako se bo zmanjšala težava „nemogočih projektov“, ki jih je izjemno težko začeti.

Boljša strateška osredotočenost

Veliki projekti bodo bolj povezani s strategijami, seznam velikih projektov v operativnih programih pa bi moral kazati dejanski potek projektov. Seznam lahko spremenijo nadzorni odbori operativnih programov, da se omogočijo prilagoditve, strateška osredotočenost vsakega projekta pa ostane enaka. Na številnih področjih (kot je promet) bodo veliki projekti tesno povezani s predhodnimi pogojenosti (npr. izčrpani glavni načrt za promet).

Do junija 2014 je Komisija odobrila 707 velikih projektov za celotno programsko obdobje 2007–2013, v katere je bilo skupaj vloženi 151,7 milijarde EUR. Za te projekte je EU skupaj prispevala 74,4 milijarde EUR, kar pomeni, da je bil vsak evro iz sredstev EU dodatno sofinanciran z enim evrom iz drugih javnih in zasebnih virov.

GOLICE/POLJSKA**Prvo polje vetrnih elektrarn na Poljskem**

S pomočjo prvega polja vetrnih elektrarn na Poljskem, v regiji Lubuskie, država uresničuje cilje glede podnebnih sprememb in zagotavlja koristi več kot enemu milijonu državljanov. Projekt vključuje izgradnjo 19 turbin, primernih za delovanje pri šibkih vetrovih, in listov rotorja, prilagodljivih glede na pogoje vetra, ki omogočajo ravnovesje med kar največjo proizvodnjo energije in čim manjšimi ravnmi hrupa. To bi moralo izboljšati oskrbo z elektriko in zmanjšati onesnaženost zraka za ljudi, ki živijo na tem območju. Projekt bo prav tako prispeval pri ustvarjanju okrog 600 neposrednih in posrednih delovnih mest.

Skupni stroški:
56 000 000 EUR
Prispevek EU:
10 000 000 EUR

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/major_projects/index_sl.cfm

▶ UPORABA FINANČNIH INSTRUMENTOV ZA ZAGOTAVLJANJE KOHEZIJSKE POLITIKE

Vse pogostejša uporaba finančnih instrumentov v kohezijski politiki zagotavlja podporo zlasti za mala in srednje velika podjetja (MSP). Izkazalo se je, da se na ta način spodbuja gospodarski razvoj, rast in zaposlovanje.

Finančni instrumenti imajo lahko različne oblike, vključno s posojili, jamstvi za posojila, lastniškimi kapitalom, tveganim kapitalom in mikrofinancami. V obdobju 2007–2013 je postala uporaba finančnih instrumentov v programih kohezijske politike veliko pogostejša. Ocenjeni znesek sredstev, dodeljenih iz strukturnih skladov v tvegani kapital, posojila in garancijske sklade, se je povečal z 0,57 milijarde EUR v obdobju 1994–1999 na 8,36 milijarde EUR v obdobju 2007–2013.

Ključni cilj za obdobje 2014–2020 je povečati dodatno vlaganje z obsežnejšo uporabo finančnih instrumentov. Okviri politike tako večletnega finančnega okvira kot evropskih strukturnih in investicijskih skladov poudarjajo potrebo po širši uporabi finančnih instrumentov, zlasti v kontekstu fiskalnega

PREDNOSTI FINANČNIH INSTRUMENTOV

- ▶ Spodbujanje virov iz javnega sektorja in večji učinek programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov.
- ▶ Večja učinkovitost in uspešnost zaradi obnovljive narave skladov, ki ostanejo na območju programa za prihodnjo uporabo in podobne namene.
- ▶ Boljša kakovost projektov kot naložb se poplača.
- ▶ Dostop do večjega nabora finančnih orodij za izvajanje politike ter vključevanje in strokovno znanje iz zasebnega sektorja.
- ▶ Odmik od kulture „odvisnosti od subvencij“.
- ▶ Privabljanje podpore (in finančnih sredstev) iz javnega sektorja za učinkovitejše uresničevanje ciljev javne politike.

POBUDA ZA PME

Pobuda za MSP uporablja sredstva, ki so delno iz ESRR in delno iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, ter sredstva pobude COSME in programa Obzorje 2020, pri tem pa nudi dvoje:

- ▶ neomejene garancije, ki zagotavljajo sprostitev kapitala za portfelje novih posojil MSP;
- ▶ listinjenje obstoječih ali novih portfeljev dolžniškega financiranja.

Vsi elementi, potrebni za njeno izvajanje, so pripravljene, vključno s *predhodno* oceno, ki jo je opravila Evropska komisija v tesnem sodelovanju s skupino Evropske investicijske banke. Do zdaj sta sodelovanje potrdili le Španija in Malta, vendar se lahko druge članice pridružijo tudi, ko se bo pobuda že izvajala.

omejevanja. Natančne številke za obdobje 2014–2020 še niso pripravljene – vendar je mogoče pričakovati skupni porast prispevkov evropskih strukturnih in investicijskih skladov k finančnim instrumentom.

Prilagodljiv zakonodajni okvir

Izkušnje kažejo, da sta potrebna izčrpen zakonodajni okvir in okrepitev zmogljivosti za tiste, ki uporabljajo finančne instrumente za izvajanje kohezijske politike. Usklajevanje ciljev zasebnega sektorja glede doseganja čim večje finančne donosnosti naložb ter ciljev kohezijske politike glede prispevanja k rasti in povečevanju števila delovnih mest v določenih državah članicah in regijah je lahko pravi izziv!

Zakonodaja kohezijske politike za obdobje 2014–2020 tako vključuje razdelek, namenjen finančnim instrumentom, in omogoča prilagodljivost za države članice in regije. Področje uporabe finančnih instrumentov širi na vse tematske cilje in omogoča številne možnosti izvajanja.

FI-TAP – DVE VRSTI SVETOVALNIH STORITEV

► **HORIZONTALNE:** na voljo so vsem državam članicam za vse vrste finančnih instrumentov. Za njih bo podala pobudo in jih financirala Komisija (od zgoraj navzdol). Dejavnosti bodo običajno vključevale izmenjavo dobrih praks in mrežno povezovanje v državah članicah, pa tudi usposabljanje na področju skupnih tem, kot so *predhodna* ocena, javno naročanje, regulativni vidiki glede politik evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter državna pomoč.

► **VEČREGIJSKE:** pobudo za njih bodo podali deležniki v korist več kot dveh organov upravljanja v vsaj dveh državah članicah (od spodaj navzgor). Plačala jih bo Evropska komisija, in sicer na podlagi razpisov za zbiranje predlogov. Dejavnosti bodo običajno vključevale podporo za razvoj finančnih instrumentov, usmerjenih v razvojne cilje ali nedelovanje trga, ki je skupno prijavljenim regijam (npr. posegi za zagotavljanje energijske učinkovitosti stanovanj v srednje- in vzhodnoevropskih državah ali čezmejne pobude).

► Proizvodna hala v podjetju Binder and Co. AG., tehnološko središče Eco World Styria Green Tech Valley, Avstrija.

Optimiziranje izvajanja finančnih instrumentov

Posebna pozornost je namenjena obsegu uporabe financiranja kohezijske politike za podporo MSP. Eno možnost za izboljšanje dostopa MSP do finančnih sredstev zagotavljajo instrumenti skupnega upravljanja, pri čemer nov zakonodajni okvir nudi številne možnosti za organe upravljanja. Poleg instrumentov po meri, ki so bili na voljo že v obdobju 2007–2013, bodo lahko organi upravljanja uporabljali tudi tako imenovane nespecializirane instrumente: standardne pogoje za različne produkte, vključno z instrumentom posojil z delitvijo tveganja za MSP, jamstvenim instrumentom za MSP in lastniškim instrumentom za MSP. Druga možnost je, da organi upravljanja posojila ali jamstva izvedejo neposredno ali prek posredniškega telesa.

Komisija v sodelovanju s skupino Evropske investicijske banke in nekaterimi nacionalnimi finančnimi institucijami razvija finančni instrument za uporabo proračunskih sredstev EU, ki jih centralno upravlja Komisija (npr. COSME, CEF), vključno s podporo za MSP. Takšna je na primer pobuda za MSP, zasnovana za hitro izvedbo, da se izboljša dostop MSP do financiranja. Kjer organi upravljanja programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov prispevajo k takšnim instrumentom na ravni EU, evropski strukturni in investicijski skladi 100-odstotno financirajo takšne prispevke.

Sodelovanje s skupino Evropske investicijske banke in drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami

To sodelovanje bo v pomoč pri optimizaciji izvajanja finančnih instrumentov, pri čemer bodo storitve pomoči in svetovalne storitve globalne, kar pomeni, da bodo zajemale vse evropske strukturne in investicijske sklade.

Finančni instrumenti – tehnična svetovalna platforma (FI-TAP) bodo konsolidirano orodje za podporo organom upravljanja in drugim deležnikom ter bodo zajemali vse evropske strukturne in investicijske sklade ter tematske cilje (glej besedilo v okviru).

FI-TAP je skupna pobuda generalnih direktoratsv za regionalno in mestno politiko, kmetijstvo, zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje ter pomorske zadeve in ribištvo. Njeno izvajanje bo vključevalo skupino Evropske investicijske banke ter mednarodne in nacionalne finančne institucije. Konferenca o pobudi FI-TAP in finančnih instrumentih s podporo evropskih strukturnih in investicijskih skladov bo potekala januarja 2015, na njej pa bo sodelovalo približno 400 udeležencev iz organov upravljanja in drugih deležnikov.

► VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/fin_inst/index_en.cfm

▶ EVROPSKI SOCIALNI SKLAD 2014–2020

VEČ KOT SOCIALNA
RAZSEŽNOST KOHEZIJSKE
POLITIKE

V tej številki se revija *Panorama* osredotoča na Evropski socialni sklad (ESS), enega od petih evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI), med katerimi so še Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Kohezijski sklad (KS), Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR). Evropski strukturni in investicijski skladi so glavni skladi EU za obdobje 2014–2020, ki spodbujajo nova delovna mesta in rast v EU.

Evropski socialni sklad (ESS) ima ključno vlogo pri podpiranju naložb držav članic EU v človeški kapital in tako kreptvi konkurenčnosti evropskega gospodarstva ob koncu krize. ESS vsako leto pomaga več kot 15 milijonom ljudem z nadgradnjo njihovega znanja in spretnosti ter omogočanjem vključevanja na trg dela, prav tako pa jim pomaga pri boju s socialno izključenostjo in revščino ter povečuje učinkovitost javnih uprav.

V obdobju 2014–2020 bo ESS državam članicam pomagal pri izvajanju strukturnih reform v okviru njihovih politik, ki obravnavajo trg dela, socialno vključenost, izobraževanje in zaposlovanje, institucionalne zmogljivosti in prenavo javne uprave.

PRISPEVEK K SPREMENBAM ZA MILIJONE LJUDI

Samo v obdobju 2007–2012 je več kot 68 milijonov državljanov in prebivalcev EU sodelovalo v pobudah, ki jih je podprl ESS. Natančneje:

- ▶ ena od petih oseb našla zaposlitev v šestih mesecih po zaključku sodelovanja;
- ▶ pridobljenih je bilo okrog 8,6 milijona kvalifikacij;
- ▶ skoraj 550 000 ljudi je ustanovilo podjetje – ustanovili so nova zagonska podjetja ali so se samozaposlili;
- ▶ v teh pobudah je skupaj sodelovalo 52 % žensk, več kot 31 % (21 milijonov) mladih, 4 milijoni starejših (v starosti od 55 do 64 let) in več kot 22 milijonov brezposelnih.

Pri obravnavi takšnih rezultatov je treba upoštevati, da je bil začetek programskega obdobja čas rastočega zaposlovanja, prostih delovnih mest in vse večje blaginje, gospodarska kriza pa je to okolje spremenila v okolje brezposelnosti, socialne izključenosti in zmanjšanih javnih izdatkov. Prilagodljivost programov ESS je v številnih državah članicah omogočila usmerjanje več sredstev področjem, na katerih lahko največ prispevajo k blažitvi učinkov krize in spodbujanju okrevanja – na primer povečanje števila novih podjetij in posledično novih delovnih mest. Financiranje ESS je dragoceno prispevalo k nacionalnemu financiranju in programom ter omogočilo boljše rezultate, večjo intenzivnost in boljšo kakovost.

Te reforme upoštevajo prednostne naloge in priporočila EU na tem področju. Naložbe bodo prispevale k uresničitvi ciljev strategije Evropa 2020 z izboljšanjem znanja in spretnosti evropske delovne sile ter s pomočjo milijonom državljanov, da izboljšajo svoje možnosti na trgu dela, najdejo zaposlitev ali jo obdržijo. Kar je še pomembneje, projekti s podporo ESS so pogosto usmerjeni v tiste, ki jih je težko doseči in jih nacionalni sistemi včasih ne podpirajo v zadostni meri.

Zato je prvič v zgodovini kohezijske politike določen najmanjši delež za ESS. V obdobju 2014–2020 bodo dodeljena sredstva za ESS znašala vsaj 23,1 % (več kot 80 milijard EUR) proračuna kohezijske politike, s čimer se bo dejansko končalo postopno zmanjševanje deleža sredstev za ESS, kot se je dogajalo v zadnjih 25 letih.

Usmerjeno financiranje za doseganje rezultatov bo v obdobju 2014–2020 ključnega pomena: ESS bo svoje posredovanje osredotočil na omejeno število prednostnih nalog, da se zagotovi dovolj visoka kritična masa financiranja, ki ima dejanski učinek. Dejanska področja financiranja se dogovorijo glede na izzive in potrebe vsake države ali regije v skladu s priporočili glede politike v okviru postopka evropskega semestra⁽¹⁾.

Štirje tematski cilji

V EU ESS podpira na tisoče projektov za **spodbujanje trajnostnega in kakovostnega zaposlovanja ter podpiranje mobilnosti delovne sile**. Cilj teh pobud so boljša delovna mesta za več ljudi, pri čemer je posebna pozornost namenjena iskalcem zaposlitve in nedejavnim osebam, vključno z dolgoročno brezposelnimi in osebami, izključenimi s trga dela. V ospredju je vključevanje mladih na trg dela (glej besedilo v okviru), ESS pa nadaljuje z odličnimi rezultati pri spodbujanju samozaposlitve, podjetništva in ustanavljanja podjetij.

ESS prav tako pripravlja evropsko delovno silo za spopadanje s spreminjajočimi se potrebami gospodarstva. Programi ljudem pomagajo čim bolj izkoristiti nove priložnosti v bolj okolju prijaznem in digitalno usmerjenem gospodarstvu. Ta prizadevanja dopolnjuje modernizacija javnih in zasebnih zavodov za zaposlovanje.

(1) Letni cikel makroekonomskega in proračunskega usklajevanja ter usklajevanja strukturnih politik za spremljanje napredka pri izvajanju strategije Evropa 2020.

▶ OKOLJU PRIJAZNA ŠPANIJA

Program EmpleaVerde ali „Okolju prijazna delovna mesta“, ki ga vodi Fundacion Biodiversidad španskega ministrstva za okolje, podeželje in pomorske zadeve, je pobuda za spodbujanje zaposlovanja in varovanja okolja. V okviru programa se izvaja v Španiji več kot 80 projektov, cilj programa pa je v prihodnosti podpreti 28 000 ljudi ter ustvariti 1 000 novih okolju prijaznih MSP in delovnih mest. Pred kratkim so mladi postali glavna ciljna skupina teh dejavnosti.

▶ Več o tem:

<http://fundacion-biodiversidad.com/es/inicio/emplea-verde>

Trajanje projekta:
2007-2014

Celoten proračun:
17 100 000 EUR

Prispevek ESS:
12 700 000 EUR

V vsaki državi bo vsaj 20 % sredstev ESS namenjenih za **socialno vključenost ter boj proti revščini in diskriminaciji**. To bo ljudem v težavah in tistim iz prikrajšanih skupin pomagalo pridobiti znanje in spretnosti ter zaposlitve in si tako zagotoviti enake priložnosti za vključitev na trg dela, kot jih imajo drugi. Pomembna prednostna naloga je socialno-ekonomsko vključevanje marginaliziranih skupin, kot so Romi. Prek teh pobud lahko ESS znatno prispeva k cilju EU glede zmanjšanja števila ljudi, ki živijo v revščini.

Naložbe ESS v **izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za pridobitev znanja in spretnosti ter vseživljenjsko učenje** vključujejo velik razpon dejavnosti. Pomagajo povečati uspešnost v celem sektorju izobraževanja od šol do univerz. Njihovi cilji so zlasti zagotavljanje enakega dostopa do kakovostne izobrazbe, zmanjšanje stopnje osipa v šolah ter povečanje sodelovanja in ravni dosežene izobrazbe, predvsem za prikrajšane skupine. Cilja ukrepov, ki jih podpira ESS, sta tudi povečati prilagojenost sistemov izobrazbe in usposabljanja trgu dela ter olajšati prehod iz izobraževanja do zaposlitve.

V številnih državah se podpira tudi izboljšanje sistemov za vseživljenjsko učenje in poklicno usposabljanje z namenom nadgradnje znanja in spretnosti ter kompetenc delovne sile, pa tudi spodbujanja prilagodljivih učnih usmeritev. Poleg tega pa ESS pomaga univerzam in institucijam za poklicno usposabljanje pri vzpostavljanju tesnejših odnosov s podjetji in delodajalci v njihovih državah in regijah.

USTVARJANJE MOŽNOSTI ZA MLADE

Pomoč mladim pri iskanju zaposlitve je postala prednostna naloga EU, pri čemer se dodatna podpora zagotavlja prek pobude za zaposlovanje mladih (YEI). Ta nov instrument daje regijam EU, ki se najbolj borijo z brezposelnostjo in nedejavnostjo mladih, na voljo vsaj 6,4 milijarde EUR. Pobuda za zaposlovanje mladih se osredotoča na osebe, mlajše od 25 let, ki niso zaposlene in se ne izobražujejo ali usposabljujejo (NEET) ⁽²⁾, ter na regije, kjer je stopnja brezposelnosti mladih nad 25 %. Njen cilj je zagotoviti, da je v regijah z največjimi izzivi raven podpore za mlade dovolj visoka, da se lahko dosežejo dejanske spremembe.

S pobudo za zaposlovanje mladih se bo okrepila podpora, ki jo ESS zagotavlja za izvajanje jamstva za mlade, katerega cilje je zagotoviti, da vsi mladi v štirih mesecih od zaključka uradnega izobraževanja ali nastopa brezposelnosti prejmejo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo. Hkrati ESS zagotavlja pomembno financiranje za nujne dolgoročne strukturne reforme na področju zaposlovanja mladih.

(2) Pobuda za zaposlovanje mladih bo usmerjena v osebe, mlajše od 30 let, če bo po mnenju države članice to potrebno.

▶ VKLJUČEVANJE MARGINALIZIRANIH MLADIH NA TRG DELA

V okviru projekta „Mladi na delo“ v pokrajini Dalarna na Švedskem se je 80% marginaliziranih brezposelnih mladih, ki so sodelovali v projektu, uspešno vključilo v delo ali študij oziroma so se prijavi pri uradu za zaposlovanje. V tečajih v okviru projekta je sodelovalo okrog 2500 mladih, starih od 18 do 24 let, ki so imeli priložnosti za pridobivanje delovnih izkušenj od leta 2010. Devetdeset odstotkov sodelujočih je v programu sodelovala do konca, prav tako pa so bili deležni svetovanja o vprašanih glede življenjskega sloga, na primer o preživljanju prostega časa, upravljanju osebnih financ ali iskanju ustreznih stanovanj in vzpostavljanju razmerij.

▶ Več o tem:
www.regiondalarna.se

Trajanje projekta:
2010-2014
Celoten proračun:
7 600 000 EUR
Prispevek ESS:
3 000 000 EUR

Z zmanjšanjem regulativnih in upravnih bremen ter spodbujanjem visokih standardov preglednosti, učinkovitosti in odgovornosti v javni upravi se povečuje produktivnost, krepi konkurenčnost in ustvarjajo delovna mesta. Čeprav stalni gospodarski izzivi pogosto kažejo, da je na voljo manj sredstev za upravne dejavnosti, ostajata dobro upravljanje in pravna varnost ključnega pomena za gospodarsko rast.

Prek podpore organizacijskim in tehnološkim inovacijam z izboljšanjem sistemov, struktur in postopkov, človeških virov ter zagotavljanja storitev je ESS konkreten evropski prispevek, ki izboljšuje **institucionalno zmogljivost javnih organov in deležnikov ter učinkovitost javne uprave**.

Delo v partnerstvu za dejanske rezultate

ESS se vedno izvaja v okviru razširjenega sodelovanja. Znanje in izkušnje lokalnih akterjev ali organizacij in teles iz posameznega sektorja so bili vedno ključnega pomena za uspeh. Z evropskim kodeksom dobre prakse na področju partnerstva je osredotočenost na partnerstvo še močnejša in ESS se bo izvajal v tesnem sodelovanju med javnimi organi, socialnimi partnerji in organi, ki predstavljajo civilno družbo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

Ob začetku novega sedemletnega programskega obdobja se Komisija, nacionalni in regionalni organi pogajajo o številnih operativnih programih in opazen je znaten premik k jasni opredelitvi pričakovanih učinkov in rezultatov. Novi skupni načrti ukrepanja in poenostavljene možnosti obračuna stroškov podpirajo ta pristop, ki je vedno bolj usmerjen v rezultate. S temi orodji naj bi se znatno zmanjšalo upravno breme upravičencev ter sistema upravljanja in nadzora, hkrati pa se bo zmanjšalo tudi tveganje za napake.

▶ VEČ O TEM
<http://ec.europa.eu/esf>

▶ IZBOLJŠANJE JAVNEGA NAROČANJA, KI VKLJUČUJE SREDSTVA EU

Javno naročanje ima v evropskem gospodarstvu pomembno vlogo. Po ocenah so leta 2011 vladni organi in gospodarske javne službe porabili 2 406 milijard EUR za javne gradnje ter pogodbe za blago in storitve, kar predstavlja približno 19% bruto domačega proizvoda EU.

Za javna naročila, ki presegajo določene prage, velja zakonodaja EU o javnih naročilih. Obseg javnih naročil te vrste se je v zadnjih desetih letih stalno povečeval in je leta 2011 znašal približno 425 milijard EUR (3,4% BDP).

Cilj pravil EU o javnih razpisih je zagotoviti, da je sistem pravičen za vse ponudnike ter da je prek razpisnega postopka doseženo najboljše razmerje med kakovostjo in ceno. Vendar delo revizorjev EU in nacionalnih revizorjev razkriva razmeroma visoko stopnjo napak v postopku, zlasti na ravni lokalnih javnih uslužbencev. Komisija trenutno pripravlja akcijski načrt, v katerem bodo predlagani ukrepi za reševanje tega problema, vključno z ozaveščanjem, usposabljanjem in razširjanjem smernic.

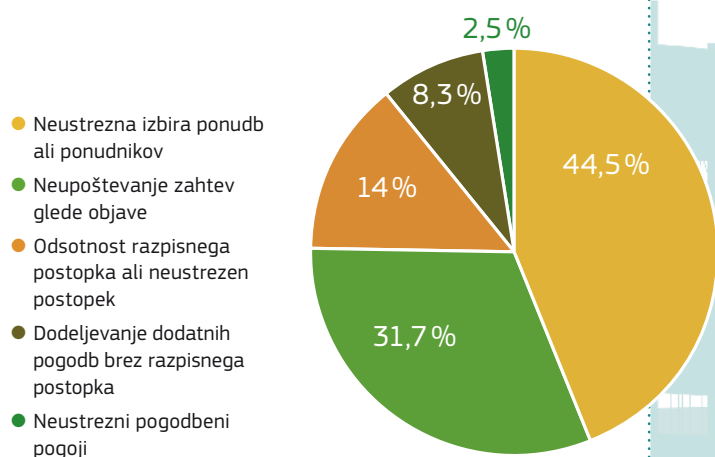
Nepravilnosti

Upravna zmogljivost in strokovno znanje na področju upravljanja postopkov javnega naročanja se med državami članicami sicer razlikujeta, vendar sta pogosto najšibkejša na ravni lokalnih organov.

Zaradi narave javnih naročil, ki so sofinancirana in pogosto vključujejo zapletene pogodbe visoke vrednosti za velike infrastrukturne projekte, je največ delež napak v povezavi z javnim naročanjem zabeležen v Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu. Čeprav so težave v Evropskem socialnem skladu, Evropskem skladu za ribištvo in Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja manj resne, pomanjkljivosti pri javnih naročilih vseeno predstavljajo velik vir nepravilnosti. Zato je treba sprejeti finančne popravke, da se izterjajo zadevna sredstva, kar pogosto vpliva na izvedbo projekta.

KJE JE ODKRITIH NAJVEČ NAPAK?

LEGENDA: % NAPAK, KI JIH ODKRIJE EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE

V nekaterih državah članicah sta kakovost in doslednost razpisne dokumentacije pogosto slabi, kar lahko pozneje povzroči težave pri oddaji in izvajanju naročila. Nekatere države članice so z dodatnimi nacionalnimi pravili preveč zapletle izvajanje javnih naročil, pri čemer so upravičencem do sredstev naložile nepotrebno dodatno upravno breme.

Naročila, ki se oddajajo na občinski ali lokalni ravni, so bolj izpostavljena napakam in nepravilnostim, kar je verjetno posledica kombinacije dejavnikov tveganja, kot so šibkejša upravna zmogljivost, pomanjkanje izkušenj in strokovnega znanja, ter v nekaterih primerih morda tudi „lokalne pristranskosti“ pri izbiranju podjetij. V pogodbah o storitvah so napake pogostejše kot v javnih razpisih za dobavo opreme/gradnje. Ena najresnejših težav vključuje oddajo dodatnega dela obstoječemu ponudniku neposredno brez razpisnega postopka, s čimer se spremenita prvotno naročilo in vrednost prvotnega razpisnega postopka.

Čeprav so napake v postopku ali pri ocenjevanju pogosto storjene nenamerno, lahko z njimi povezani finančni popravki javnim upravam povzročijo resne težave pri izva-
janju naročila.

Glavna odgovornost

V prvi vrsti so za zagotavljanje upoštevanja ustreznih razpi-
sniških postopkov odgovorni nacionalni organi. Komisija že več
let zagotavlja usposabljanja v državah članicah, da bi izboljša-
šala strokovno znanje osebja organov upravljanja in revizorjev
na področju preverjanja postopkov javnega naročanja.

Posledično so odgovorno osebje na nacionalni ravni in naci-
onalni revizorji zdaj bolje pripravljene na preprečevanje in
odkrivanje nepravilnosti in težav. Poleg tega so nekatere
države članice izboljšale svoje postopke javnega naročanja,
da bi bili bolj usklajeni z direktivami EU ter da bi upoštevali
priporočila Komisije in nasvete o najboljši praksi. Kljub temu
še vedno obstaja potreba po nadaljnji krepitvi zmogljivosti
na nacionalni ravni.

Delovna skupina

Ustanovljena je bila delovna skupina za javna naročila, pove-
zana z upravljanjem evropskih strukturnih in investicijskih
skladov (skladov ESI), ki bo obravnavala obstoječe pomanj-
kljivosti pri javnih naročilih. Ustanovljena je bila septembra
2013 in združuje predstavnike generalnih direktoratsv za regi-
onalno in mestno politiko (vodenje), notranji trg in storitve,
zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, kmetijstvo in
razvoj podeželja, pomorske zadeve in ribištvo ter Evropsko
investicijsko banko. Delovna skupina je opredelila več ukrepov
za povečanje učinkovitosti javnih naročil v obdobju 2014–
2020, pri čemer so bili nekateri ukrepi že sprejeti.

Sprejeti ukrepi vključujejo pripravo in razširjanje praktič-
nih smernic o preprečevanju pogostih napak pri javnih
naročilih. Smernice so oblikovane na podlagi glavnih faz
postopka javnega naročanja in izpostavljajo vprašanja, ki jim
je treba nameniti posebno pozornost, in možne napake, ki se
jim je treba izogniti. Smernice prav tako vključujejo „orodje“
s študijami primerov najboljše prakse in dodatnimi viri za
podrobnejšo obravnavo določenih tem. Prav tako zagota-
vljajo konkretne primere o tem, kaj narediti in čemu se izogniti
v fazah naročanja in izvajanja naročila v okviru projekta.
Na koncu je pojasnjeno, kako ukrepati v različnih možnih
situacijah, navedenih pa je tudi 25 najpogostejših in najres-
nejših napak.

Novi evropski strukturni in investicijski skladi vključujejo tudi
nekatero pogoje glede javnega naročanja za zagotovitev,
da so v državah članicah in regijah sprejeti ukrepi, ki so dolo-
čeni tudi v njihovem sporazumu o partnerstvu in operativnih
programih, še preden je zagotovljena naložba iz evropskega
strukturnega in investicijskega sklada.

JAVNA NAROČILA SO MOČNO IZPOSTAVLJENA TVEGANJU KORUPCIJE.

Za več informacij o ukrepih Komisije za prepre-
čevanje goljufij in korupcije ter o dogodkih, ki so
letos organizirani v EU, glej članek v 49. številki
revije *Panorama* na straneh 34 in 35.

V nekaterih državah članicah, kot sta Romunija in Bolgarija,
se izvajajo posebni akcijski načrti za zvišanje ravni pozna-
vanja in upoštevanja postopkov javnega naročanja.

Nova pravila

Sveženj novih direktiv, ki obravnavajo javno naročanje, je bil
sprejet aprila 2014, države članice pa ga bodo v nacionalno
zakonodajo prenesle do leta 2016. Komisija obravnava pot-
rebe držav članic po usposabljanju, ki so povezane s preno-
som in izvajanjem teh novih direktiv.

▶ VEČ O TEM

Smernice za javno naročanje:

<http://europa.eu/!hb94Mb>

Spletna stran EU o javnih naročilih:

[http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/index_en.htm)

▶ EU PREDSTAVI STRATEGIJO ZA REGIJO JADRANSKEGA IN JONSKEGA MORJA – EUSAIR

Evropska komisija je oblikovala novo makroregionalno strategijo za spodbujanje gospodarskega in socialnega razvoja v regiji Jadranskega in Jonskega morja. Prav tako bo spodbudila povezovanje držav na zahodnem Balkanu z EU.

Strategijo je Evropska komisija sprejela junija 2014, po potrditvi s strani Evropskega sveta pa bodo ustanovljene upravne strukture, ki bodo omogočile začetek izvajanja pred koncem leta. Tehnične in operativne naloge bodo podprte v okviru prihodnjega jadransko-jonskega nadnacionalnega programa INTERREG.

Osem držav – 70 milijonov ljudi

Regijo, v kateri živi več kot 70 milijonov ljudi, v veliki meri določa bazen Jadranskega in Jonskega morja. V trenutni obliki strategija temelji na jadransko-jonski pobudi, ki zajema osem držav: štiri države članice EU (Grčija, Hrvaška, Italija, Slovenija) ter štiri tretje države (Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Srbija).

Gradi na obsežnem sodelovanju med temi državami, ki je bilo razvito že v okviru pomorske strategije EU za Jadransko in Jonsko morje in programov EU INTERREG.

EUSAIR – 4 STEBRI

- 1 Modra rast** se osredotoča na tri teme: modre tehnologije; ribištvo in ribogojstvo; pomorsko in morsko vodenje in storitve. Prav tako bo spodbujala trajnostne in odgovorne ribolovne prakse, ki bodo zagotovile prihodke obalnim območjem.
- 2 Cilj stebra Povezovanje regije** je prometna in energetska povezljivost prek: krepitve pomorske varnosti in zaščite ter razvoja medsebojno povezanih pristaniških sistemov; vzpostavitev zanesljivih prometnih omrežij in intermodalnih povezav z zaledjem; vzpostavitev dobro medsebojno povezane in dobro delujočega notranjega energetskega trga.
- 3 Okoljska kakovost** spodbuja sodelovanje na regionalni ravni, da se: izboljša ekologija morskega in obalnega okolja; zmanjšata izguba biotske raznovrstnosti in slabšanje ekosistemskih storitev; izboljša ravnanje z odpadki, tako da se zmanjša dotok odpadkov in hranil v morje in reke. Za doseganje teh ciljev bo poudarek na treh temah: izboljšanje morskega okolja; zmanjšanje onesnaževanja morja; izboljšanje nadnacionalnih kopenskih habitatov in biotske raznovrstnosti.
- 4 Steber** Trajnostni turizem bo pomagal razviti potencial regije s pomočjo turističnih izdelkov boljše kakovosti in novih storitev. Cilj strategije je diverzifikacija turizma makroregije in iskanje rešitve za sezonski turizem. Prav tako bo izboljšala trajnostno in odgovorno upravljanje turizma.

Tretja makroregionalna strategija

Strategija EU za regijo Jadranskega in Jonskega morja (EUSAIR) temelji na uspešnih izkušnjah obstoječih makroregionalnih strategij v regiji Baltskega morja in Podonavju. Ti regiji sta bili prvi, ki sta razvili posebno sodelovanje, ki temelji na ideji, da je skupne izzive in priložnosti v določenih regijah – pa naj bodo povezani z okoljem, gospodarstvom, ozemljem ali varnostjo – najbolje reševati skupaj.

Zakaj EUSAIR?

Regija se sooča s številnimi izzivi, med katerimi so: občutne socialno-ekonomske razlike; pomanjkanje povezav med raziskavami in podjetji; pomanjkljive prometne povezave; nezadostna povezanost električnega omrežja; netrajnost ribištva; grožnje okolju in nezadostna upravna zmogljivost.

POGLED V PRIHODNOST STRATEGIJA EU ZA ALPSKO OBMOČJE

Decembra 2013 je Evropski svet Komisijo pozval, naj v sodelovanju z državami članicami do junija 2015 pripravi strategijo EU za alpsko območje (EUSALP). Ta strategija združuje pet držav članic EU (Avstrijo, Francijo, Nemčijo, Italijo in Slovenijo) in dve tretji državi (Lihtenštajn in Švico) ter vključuje okoli 48 regij. Alpsko območje s 70 milijoni prebivalcev se sooča z velikimi izzivi, ki za iskanje rešitev zahtevajo sodelovanje med regijami in državami. Strategija bo temeljila na treh ukrepih:

- ▶ Izboljšanje konkurence, blaginje in kohezije na alpskem območju.
- ▶ Zagotavljanje dostopnosti in povezljivosti vsem prebivalcem alpskega območja.
- ▶ Spreminjanje alpskega območja v okoljsko trajnostno in privlačno območje.

Do 15. oktobra 2014 bodo potekala obširna javna posvetovanja z deležniki. Tem bo v začetku decembra 2014 sledila konferenca deležnikov, s katero se bo zaključil postopek posvetovanja. Komisija bo do junija 2015 predstavila predlagano sporočilo in akcijski načrt.

Obstaja tudi nekaj obetajočih **priložnosti**, ki jih je mogoče izkoristiti, vključno z „modrim gospodarstvom“ in izboljšanjem povezanosti kopnega in morja, s čimer bi se povečala konkurenčnost gospodarstva v zaledju. Regija je območje izredne naravne lepote in bogate kulturne, zgodovinske in arheološke dediščine, ki ima možnost za trajno, odzivno in raznoliko turistično ponudbo.

Vendar je **potrebno boljše usklajevanje in sodelovanje** med zadevnimi državami in regijami, da se poiščejo rešitve za te skupne izzive in se bolje izkoristijo te priložnosti. Vključenost Evropske unije olajšuje medsektorski pristop, ki je usklajen z različnimi politikami EU. Poudarja možna dopolnjevanja in sinergije med politikami in programi, ki se trenutno izvajajo v regiji. Prispeva k uskladitvi in aktiviranju različnih skladov in programov, ki so na voljo za doseganje ciljev strategije.

Prednostne naloge za ustvarjanje novih delovnih mest in rasti

Vsi omenjeni lahko sektorji imajo ključno vlogo pri ustvarjanju delovnih mest in spodbujanju gospodarske rasti v regiji. Za skoncentriranost prizadevanj se akcijski načrt EUSAIR osredotoča na omejeno število strateških prednostnih nalog, ki so organizirane glede na štiri stebre (glej besedilo v okviru na strani 34).

Poleg tega ima strategija številna medsektorska načela: krepitev zmogljivosti in komunikacije; raziskave, inovacije in MSP; blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje; obvladovanje tveganja naravnih nesreč.

Čeprav strategija ni upravičena do dodatnih sredstev EU, bo EUSAIR združil obstoječe finančne instrumente EU in nacionalne finančne instrumente, da se doseže najvišja vrednost za vložena sredstva. Zlasti bodo evropski strukturni in investicijski skladi in instrument za predpristopno pomoč zagotavljali znatna finančna sredstva v obdobju 2014–2020 ter širok nabor orodij in tehničnih možnosti.

Drugi skladi in programi EU, ki bi lahko podpirali ukrepe EUSAIR, so Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo, instrument za povezovanje Evrope, LIFE, COSME in Obzorje 2020. Na voljo je tudi nadaljnje financiranje, zlasti prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan, Evropske investicijske banke in drugih mednarodnih finančnih institucij. Ti skladi in instrumenti bodo ustvarili pomemben učinek finančnega vzvoda in pritegnili dodatno financiranje zasebnih vlagateljev.

▶ **ZA USPEŠNO IN POVEZANO REGIJO
JADRANSKEGA IN JONSKEGA MORJA:**
[http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/
adriat_ionian/pdf/brochure.pdf](http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/pdf/brochure.pdf)

▶ **VEČ O TEM**
[http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/
adriat_ionian/index_en.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/index_en.cfm)

▶ NOVICE

[KRATKE]

NOV GENERALNI SEKRETAR ODBORA REGIJ

Jiří Buriánek je prevzel funkcijo generalnega sekretarja Odbora regij 1. septembra 2014.

Gospod Buriánek, ki je diplomiral iz prava, ima doktorat iz evropskega prava, magisterij iz poslovne administracije in češko-nemško državljanstvo. Pred tem je bil direktor generalnega sekretariata Sveta EU, kjer je bil odgovoren za mrežne dejavnosti (energija, prevoz, IKT) in evropsko infrastrukturo. Pred tem je bil upravitelj širitve v Skupnem raziskovalnem središču Evropske komisije in generalni sekretar PostEurop – bruselskega združenja, ki zastopa evropske javne poštno operaterje.

▶ VEČ O TEM

<http://cor.europa.eu/sl/about/secretary-general/Pages/secretary-general.aspx>

LISTINA O UPRAVLJANJU NA VEČ RAVNEH V EVROPI: OD ZASNOVE DO RESNIČNOSTI

Michel Lebrun, novi predsednik Odbora regij, meni, da bo Evropa uspešna le, če bo vsaka raven upravljanja (regionalna, nacionalna in evropska) opravila svoje delo ter delovala skladno in usklajeno z drugimi ravnmi pristojnosti, da bodo doseženi cilji EU. To kaže na večje vključevanje regij in mest v zasnovu in izvajanje nacionalnih programov reform in evropskih politik, zlasti tistih, ki so povezane s strategijo za

rast Evropa 2020. Zaradi odločnosti Odbora regij, da uresniči te cilje, je „upravljanje na več ravneh“ postalo oprijemljiva resničnost, ki temelji na načelih subsidiarnosti in partnerstva med različnimi deležniki, ki so vključeni v sprejemanje odločitev. V tem kontekstu je Odbor regij aprila letos sprejel „Listino o upravljanju na več ravneh v Evropi“.

Listina je politični manifest, s pomočjo katerega lahko regije in mesta EU izkoristijo dodano vrednost, ki jo zagotavljajo druge vladne ravni, pri uvajanju političnih ukrepov. Več kot 150 lokalnih oblasti je že podpisalo listino. Svojo podporo so izrazile ugledne nacionalne in evropske politične osebnosti, vključno z Jean-Claudom Junckerjem, Joséjem Manuelom Barroso in Johannesom Hahnom. Vsa mesta, okrožja, pokrajine in regije EU se poziva, naj pristopijo k listini, da se upravljanje na več ravneh sistematizira in preoblikuje v enega od vodilnih načel evropskih ukrepov.

Listina je dostopna na spletu in je vsem lokalnim in regionalnim organom EU na voljo za elektronski podpis.

▶ VEČ O TEM

www.cor.europa.eu/mlgcharter

NOVE SMERNICE ZA POMOČ PRI USTVARJANJU SINERGIJ MED SKLADI EU

Komisija je objavila nove smernice, ki bodo nacionalnim in regionalnim oblikovalcem politike pomagale doseči boljšo sinergijo med različnimi skladi EU pri zagotavljanju podpore inovacijam in konkurenčnosti. Predstavljajo dopolnjevanja med evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi, programi Obzorje 2020, COSME, Erasmus+, Ustvarjalna Evropa in digitalnimi storitvami, ki so del instrumenta za povezovanje Evrope, ter zagotavljajo konkretne scenarije, ki bi lahko bili navdih pri določanju prednostnih nalog operativnih programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov (o katerih trenutno potekajo pogajanja) in drugih skladov EU v prihodnosti.

Politična volja za tako sodelovanje je očitna, komisar Hahn pa je opozoril na potrebo po usklajevanju agend strateške politike in opustitvi kulture zaprtosti pri interesnih skupinah za raziskave/Obzorje 2020 in interesnih skupinah za socialno-ekonomsko kohezijo/evropske strukturne in investicijske sklade. Taka sinergija lahko okrepi naložbe v raziskave in inovacije ter poveča njihov vpliv na konkurenco, delovna mesta in rast v EU s kombiniranjem evropskih strukturnih in investicijskih skladov, programa Obzorje 2020 in drugih instrumentov EU na strateški in kohezijsko usmerjen način. V času krčenja javnih proračunskih sredstev ter večjih izzivov glede rasti in mednarodne konkurence je to postalo nujnost.

Posebna pozornost je posvečena največjemu centralno upravljanemu programu Obzorje 2020 – novemu okvirnemu programu za raziskave in inovacije s proračunom v višini skoraj 80 milijard EUR – ter evropskim strukturnim in investicijskim skladom, ki temam v zvezi z inovacijami namenjajo okoli 100 milijard EUR.

Poleg zaporedne in/ali vzporedne uporabe skladov za različne projekte, ki sta bili mogoči že v preteklosti, nova pravila dovoljujejo kombiniranje sredstev evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter programa Obzorje 2020 pri istem projektu („kumulativna sredstva“), da se doseže večji vpliv in učinkovitost.

Uredba o skupnih določbah določa posebne obveznosti držav članic in regij na tem področju, zlasti postopek podjetniškega odkrivanja in določanje strategij za pametno specializacijo, ki vključujejo predhodne ukrepe (povečanje raziskovalnih zmogljivosti) in končne ukrepe (pretvarjanje rezultatov v konkurenčno inovativno blago in storitve). Obstajajo tudi vsi pogoji, da lahko Obzorje 2020 izkoristi obsežne naložbe v raziskovalne zmogljivosti, znanstvene in tehnološke parke, grozde in človeški kapital na področju raziskav in inovacij, zlasti v novih državah članicah in zaostalih regijah, ki so se v zadnjem desetletju črpale iz strukturnih skladov.

Smernice – „Omogočanje sinergij med evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi, programom Obzorje 2020 in drugimi programi Unije za raziskave, inovacije in konkurenco: Navodila za oblikovalce politike in organe izvajanja“ – so namenjene predvsem deležnikom, vključenim v razvoj strategije (na primer za pametno specializacijo, programe evropskih strukturnih in investicijskih skladov ali delovne programe), pa tudi organom, ki so vključeni v izvajanje, izbor, ocenjevanje, poročanje, revizijo itd.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/synergy/synergies_en.pdf

▶ VODENJE PARTNERSTVA EVROPE S CIVILNO DRUŽBO

Evropski ekonomsko-socialni odbor zastopa gospodarske in socialne interesne skupine ter ima pomembno vlogo pri spodbujanju tesnega sodelovanja in partnerstva med podjetji, sindikati in drugimi skupinami civilne družbe pri razvoju politike EU, zlasti na področjih, kot je kohezijska politika.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je bil ustanovljen leta 1957 z Rimsko pogodbo s ciljem, da bi v razvoj evropskega projekta vključeval ekonomske in socialne interesne skupine. S tem je bil vzpostavljen institucionalni mehanizem za podajanje mnenj tega pomembnega dela civilne družbe Evropski komisiji in Svetu ministrov ter ustanovljena uradna platforma, na kateri je lahko izrazil svoja mnenja o vprašanih EU.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je zavezan k evropski integraciji, zato podpira razvoj participativne Evropske unije, ki je bolj v stiku z javnim mnenjem. Opira se na izkušnje in znanje svojih članov, da bi vplival na sprejemanje odločitev EU in pridobil soglasje, ki služi interesom vseh.

Spodbujanje partnerstev

Evropski ekonomsko-socialni odbor je vedno podpiral kohezijsko politiko EU pri njenih prizadevanjih za krepitev solidarnosti in spodbujanju gospodarskega razvoja. Je glasen zagovornik načela partnerstva in njegove celovite vključitve v razvoj regionalnih politik.

Na začetku svojega obstoja se je partnerstvo Evropskega ekonomsko-socialnega odbora osredotočalo samo na tradicionalne ekonomske in socialne akterje. Sčasoma se je razširilo in zdaj vključuje „vse druge ustrezne organe civilne družbe, okoljske partnerje, nevladne organizacije in organe, odgovorne za spodbujanje enakosti med moškimi in ženskami.“

Pri razvoju reformirane kohezijske politike za obdobje 2014–2020 je Evropski ekonomsko-socialni odbor vztrajno zagovarjal mnenje, da je treba načelo partnerstva s civilno družbo

„Cilj Evropske unije mora biti sprejemanje ukrepov za oblikovanje konkretnih sprememb, ki so pomembne za državljane Evrope. Zato ima naš odbor ključno vlogo pri predstavljanju pričakovanj, potreb in uspehov akterjev na tem področju v Bruslju. Naši člani so najprej državljani – podjetniki, predstavniki sindikatov, družinska združenja, kmetje itd. Regionalni razvoj, lokalno zaposlovanje in socialna kohezija so osrednja področja našega zanimanja in delovanja. Smo glas civilne družbe, zato smo odgovorni za predstavitev drugačne, a nepogrešljive perspektive, ki je lahko v pomoč pri usmerjanju evropskih politik. To je gonilna sila naše vsakdanje zaveze Evropi rešitev.“

– podjetniki, predstavniki sindikatov, družinska združenja, kmetje itd. Regionalni razvoj, lokalno zaposlovanje in socialna kohezija so osrednja področja našega zanimanja in delovanja. Smo glas civilne družbe, zato smo odgovorni za predstavitev drugačne, a nepogrešljive perspektive, ki je lahko v pomoč pri usmerjanju evropskih politik. To je gonilna sila naše vsakdanje zaveze Evropi rešitev.“

HENRI MALOSSE – PREDSEDNIK EVROPSKEGA
EKONOMSKO-SOCIALNEGA ODBORA

pri načrtovanju kohezijske politike v državah članicah EU okrepiti. Zato so bile v Uredbo vključene posebne določbe, ki države članice zavezujejo k vključevanju ekonomskih in socialnih partnerjev ter drugih ustreznih organov civilne družbe v pripravo sporazumov o partnerstvu in poročil o napredku ter v pripravo, izvajanje in spremljanje operativnih programov. Poleg tega je bila na njihovo pobudo sprejeta posebna zakonodaja, ki določa kodeks dobre prakse v partnerstvu.

„It takes two to tango“ (Za tango sta potrebna dva)

Februarja 2009 je Evropska komisija prosila Evropski ekonomsko-socialni odbor za raziskovalno mnenje o spodbujanju učinkovitega partnerstva pri upravljanju programov kohezijske politike na podlagi dobrih praks iz programskega cikla 2007–2013.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je opredelil dobre prakse na področju partnerstva v operativnih programih kohezijske politike. Opravljeno je bilo obsežno terensko delo, ki je vključevalo njegove člane, člane nacionalnih ekonomsko-socialnih svetov, sindikatov in organizacij delodajalcev (tj. socialnih partnerjev) ter drugih organizacij civilne družbe (tj. socialno gospodarstvo, tretji sektor, nevladne organizacije).

Rezultati tega dela so bili objavljeni v zelo obsežni in vplivni študiji Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o razvoju načela partnerstva v kohezijski politiki EU z naslovom *It takes two to tango* (Za tango sta potrebna dva).

Makroregionalne strategije

Evropski ekonomsko-socialni odbor se zanima predvsem za razvoj makroregionalnih strategij za skupine držav ali regij, ki se soočajo s skupnimi problemi ali imajo skupne interese. Tesno je bil vključen v razvoj strategij EU za regijo Baltskega in Podonavje. Danes pripravlja mnenja za podporo razvoju strategij EU za regijo Jadranskega in Jonskega morja ter za alpsko območje.

Evropski ekonomsko-socialni odbor priporoča, da imajo „partnerji“, tj. ekonomski in socialni akterji ter akterji civilne družbe, v tem procesu ključno vlogo, kar je v skladu s splošnim partnerskim pristopom k razvoju kohezijske politike.

Na lastno pobudo je tudi predlagal razvoj makroregionalne strategije za območje Atlantskega oceana, ki predstavlja zahodna vrata Evrope.

Atlantska makroregija bi združevala regije in otoke na atlantski obali Francije, Irske, Portugalske, Španije in Združenega kraljestva, vključno s Kanarskimi otoki, Azori in Madeiro. Prav tako bi lahko vključevala Islandijo, Norveško, Grenlandijo in Ferske otoke.

Mestne in lokalne zadeve

Evropski ekonomsko-socialni odbor je pripravil več mnenj, ki izpostavljajo vse večji pomen metropolitanskih območij. Meni, da bodo imela dobro uravnotežena in odporna metropolitanska območja znotraj okvira strategije Evropa 2020 vodilno vlogo pri prihodnjem razvoju, pri čemer bo imelo vsako svojo identiteto in značilnosti.

EVROPSKI EKONOMSKO- SOCIALNI ODBOR NA KRATKO

Odkar se je 1. julija 2013 EU pridružila Hrvaška, ima Evropski ekonomsko-socialni odbor 353 članov. Člani prihajajo iz ekonomskih in socialnih interesnih skupin v Evropi. Člane imenujejo nacionalne vlade in jih potrdi Svet Evropske unije za obdobje 5 let z možnostjo ponovnega imenovanja. Zadnje podaljšanje je bilo oktobra 2010 za mandat 2010–2015. Člani spadajo v eno od treh skupin: delodajalci, zaposleni ali različni interesi. Naloga članov je izdajanje mnenj o zadevah evropskega interesa Svetu, Komisiji in Evropskemu parlamentu. Posvetovanje Komisije ali Sveta z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom je v nekaterih primerih obvezno, v drugih je neobvezno. Evropski ekonomsko-socialni odbor lahko sprejme mnenje na lastno pobudo. V povprečju predloži 170 svetovalnih dokumentov in mnenj na leto (od tega je približno 15% predloženih na lastno pobudo). Vsa mnenja so posredovana organom odločanja Unije, nato pa objavljena v Uradnem listu EU.

Metropolitanska območja bodo imela tudi pozitiven makroekonomski vpliv na Evropo. Politike glede metropolitanskega razvoja bi se morale izvajati vzporedne z zmanjševanjem regionalnih razlik.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je priporočil ustanovitev interdisciplinarnih delovnih skupin za razvoj metropolitanskih območij, ki bi združila različne predstavnike držav članic, metropolitanskih območij, javnih in zasebnih deležnikov in civilne družbe.

Takšno združenje bi lahko oblikovalo dolgoročno vizijo metropolitanske Evrope, ki sega preko nacionalnih meja. Koherentna in učinkovita evropska agenda za mesta 2050 bo nadomestila razdrobljene pristope s celostnim konceptom.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je pripravil tudi mnenja o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost, kar je posebno orodje, ki se uporablja na podregionalni ravni za vključevanje lokalnih skupnosti in organizacij v doseganje ciljev strategije Evropa 2020, povezanih s pametno, trajnostno in vključujočo rastjo, ter pospeševanje teritorialne kohezije.

▶ PRENOSITE BROŠURO
IT TAKES TWO TO TANGO:
<http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/cese-2011-05-en.pdf>

▶ VEČ O TEM
www.eesc.europa.eu

▶ KONTINUITETA IN SPREMEMBE

REGIONALNA POLITIKA EU OD LETA 1989

Glavni svetovalec generalnega direktorja za regionalno in mestno politiko Ronald Hall povzema razvoj in evolucijo regionalne politike EU v zadnjih 25 letih.

Izvirna Rimska pogodba iz leta 1957, ki jo je podpisalo šest ustanovnih članic z namenom ustanovitve Evropske gospodarske skupnosti (EGS), je v uvodu navajala, da želijo države članice „okrepiti enotnost svojih gospodarstev in zagotoviti njihov usklajeni razvoj ob zmanjševanju sedanjih razlik med posameznimi regijami in zaostalosti regij z omejenimi možnostmi“.

Ta politična prednostna naloga se je pozneje pretvorila v regionalno politiko na ravni EU, kar je bilo tesno povezano z napredkom bolj splošnega postopka evropske integracije – zlasti v zvezi z razvojem gospodarske in monetarne unije, ki je sčasoma vodil v oblikovanje enotne valute, evra. V postopku evropske integracije sta zamisel o fiskalnem federalizmu in oblikovanje sistema fiskalne izenačitve zamrla, od leta 1989 naprej pa je slednjega nadomestil sistem na podlagi podpiranja gospodarske rasti in razvoja šibkejših držav članic ter regij. Prek usmerjanja investicijskih skladov iz osrednjega proračuna EU na njih so lahko tudi te občutile dobrobiti gospodarske in monetarne unije.

Razvoj politike čez čas na več načinov odraža dvojno naravo regionalne politike EU. Na eni strani je bila politika **prerazporeditveni mehanizem**, ko revnejša območja EU niso prejemale nobene druge podpore. Na drugi strani je predstavljala tudi **mehanizem za gospodarsko rast in razvoj**, ki je sredstva usmerjal v omejeno število naložbenih področij.

V zgodnjih obdobjih, 1989–1999, se je morda celo preveč poudarjala razsežnost prerazporeditve na ravni političnega vodstva Evrope, tako da je bilo morebiti preveč prizadevanj namenjenih zagotovitvi virov v sklopu kohezijske in regionalne politike, premalo pozornosti pa temu, da se pridobljeni viri kar najbolje izkoristijo.

Vlaganje v gospodarsko rast

To se je spremenilo po dogovoru držav članic v Lizboni leta 2000 o akcijskem načrtu, usmerjenem k bolj odločnemu skupnemu delovanju, da se obravnava vprašanje mednarodne evropske konkurenčnosti (relativno v upadu), ki je predlagal mobilizacijo vseh razpoložljivih virov financiranja za nove naložbe. Zaradi proračunskih odločitev v predhodnem desetletju je regionalna politika postala zdaleč največji možni vir takšnega vlaganja na evropski ravni.

Tako se je začel pomemben premik v konceptualnem okviru politike, in sicer od poudarka prerazporeditvenega vidika proti vidikom gospodarske rasti in razvoja. Politika je postala eden od virov naložb za pomoč pri uresničitvi nasledstva (sorodnih) strategij konkurenčnosti, ki so vodile Unijo po letu 2000 (lizbonska strategija (2000), strategija za rast in delovna mesta (2005) in strategija Evropa 2020 (2010)).

Da bi evropske naložbe prispevale k uresničitvi teh strategij, so bile nujne spremembe v sistemu izvajanja na več ravneh, da bi se omogočila pretvorba evropskih prednostnih nalog v dejanske naložbene odločitve, sprejete na regionalni in lokalni ravni. To je vodilo k okrejitvi pogojev, ki so spremljali programe regionalne politike, in sicer najprej s prednostnim označevanjem ključnih naložbenih področij v zahtevah za pripravo strateških programov za obdobje 2007–2013. Ti pogoji so se vsaj v zakonodajnem smislu (dejansko izvajanje se mora šele začeti) okrepili za obdobje, ki se začena, tj. 2014–2020.

Gospodarska stabilnost

Poleg tega da politiko zdaj vodi potreba (je „pogojena“ z njo), da prispeva k uresničitvi ciljev trenutne različice strategije EU za konkurenčnost (Evropa 2020), je v večjem delu pokrizne Evrope postala tudi instrument, ki pomaga zagotoviti stabilnost gospodarske in monetarne unije kot celote, vključno z morebitnimi sankcijami za nespoštovanje omejitev Unije za nacionalne makroekonomske obsege. Na nek način je to zaprt krog. Za napredek, ki ga je Unija zgodovinsko dosegla z uvedbo pristne evropske regionalne politike, je bil nujen napredek v postopku gospodarske in monetarne unije. Zdaj gospodarska in monetarna unija potrebuje kohezijsko in regionalno politiko kot instrument, da podpre njen uspeh.

Seveda kljub paradigmatškemu premiku v kohezijski in regionalni politiki EU ohranja izvorno, močno razsežnost prerazporeditve in večina virov je usmerjenih v najrevnejše regije glede na prihodek na prebivalca (BDP), kar je samo po sebi velik politični dosežek.

Vendar se je politični diskurz spremenil tako, da se osredotoča na dodelitveno vlogo politike pri usmerjanju na naložbene projekte, ki so bistvenega pomena za gospodarski uspeh Evrope. Poudarek je torej na prihodnosti, iskanju načina uporabe premalo izkoriščenih virov ter tako iskanju novih priložnosti, namesto na pokušanju kompenziranja težav v preteklosti. Seveda je splošno sprejeto, da mora politika, če naj igra svojo vlogo pri uresničitvi globalnih gospodarskih ciljev Unije, posredovati tako v revnejših kot v uspešnejših regijah Unije, čeprav so viri neobhodno in pravično osredotočeni na najrevnejše.

▶ PANORAMA JE IZŠLA ŽE 50-KRAT

Ob tem mejniku želimo slišati tudi mnenje svojih bralcev. To je vaša priložnost, da nam poveste svoje mnenje o Panorami. Kaj vam je všeč? Kaj se vam zdi koristno?

Prva številka je izšla oktobra 2000. V zadnjih 14 letih se je *Panorama* razvila ter postala eno od ključnih komunikacijskih orodij GD za regionalno in mestno politiko.

Kako naj se *Panorama* v prihodnjih letih razvija? Pišite nam in sporočite vaše mnenje, mi pa bomo vključili nekatere vaše prispevke. **ŠE NA NASLEDNJIH 50 IZDAJ!**

SPOROČITE NAM VAŠE MNENJE!

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

✉ **SZILVIA MÉSZÁROS**

DRŽAVNI PODSEKRETARIAT ZA KOMUNIKACIJO KOHEZIJSKE POLITIKE, URAD PREDSEDNIKA VLADE, **MADŽARSKA**

Kot komunikacijska uradnica sem aktivno vključena v obveščanje o rezultatih kohezijske politike na Madžarskem prek kampanj in publikacij in sem zadolžena za komunikacijo najboljših praks Madžarske na področju komunikacijskih dejavnosti Evropski komisiji. Po mojem mnenju revija *Panorama* nudi edinstveno priložnost za vpogled v različne vidike politike v celi EU. Pri našem delu je nenehno obnavljanje zamisli ključnega pomena, da se naše sporočilo učinkovito razširi. Revija je vir navdiha za najboljše prakse in nudi koristne informacije o regionalni politiki skozi celotno naše delo. Tako je bilo na primer sodelovanje pri pripravi madžarskega dela dogodka dan Evrope „Dan Evrope 2014 po vsej EU“ v prejšnji izdaji še posebej dragoceno, saj smo tako pridobili številne navdihujoče nove zamisli za dogodek v naslednjem letu.

✉ **NOAH, LJUBITELJ PROJEKTA**

ODDELEK ZA PUBLIKACIJE EU,
MINISTRSTVO ZA REGIONALNI RAZVOJ,
ČEŠKA

Pozdravljeni, jaz sem Noah! Morda ste me že srečali, na primer na spomladanskem srečanju INFORM v Pragi? Kakorkoli, verjetno že veste, da sem velik oboževalec revije *Panorama*! Verjeli ali ne, najraje berem o sofinanciranih projektih EU. Zanima me vse o njih – kje potekajo, zakaj so zanimivi – še posebej pa si jih želim ogledati z lastnimi očmi! Zato potujem po Evropi, obiskujem države članice in EU in prijetno preživljam čas z novimi prijatelji, ki mi pokažejo projekte v njihovi državi. Se vidimo! 😊

Let's stay connected...

▶ **SPOZNAJTE NOAHA**

https://www.youtube.com/watch?v=SjE_FlVGtn4&feature=youtu.be

▶ **PAULA ASCENÇÃO**KOMUNIKACIJSKA URADNICA,
COMPETE, **PORTUGALSKA**

Komunikacija in informacije sta strateški področji organa upravljanja programa COMPETE. Zame sta ključna elementa, da lahko opravim delo, ki ga koordiniram. Seveda je nujno, da se uskladimo z organom upravljanja in prednostnimi nalogami, zastavljenimi v programu. Naše delo zato usmerjamo tako, da predstavimo vse razpoložljive instrumente in uskladimo potrebe upravičencev s cilji Evropskega sklada za regionalni razvoj. Naš cilj je predvsem obveščanje o rezultatih te finančne podpore, saj tesno sodelujemo z upravičenci.

Trenutno sem zadolžena za komunikacijo in verjamem, da je revija *Panorama* izjemnega pomena tako za preprosto dostopne posodobitve, ki jih podaja glede najpomembnejših tem v zvezi s kohezijskimi skladi, ob upoštevanju naše filozofije izmenjave pa je digitalna oblika tudi osnovno orodje za spodbujanje interakcije znotraj družabnih omrežij, ki tako spodbuja širjenje informacij. Našim bralcem iz tujine predstavi tudi druge projekte, ki jih financirajo evropski skladi.

Zato menimo, da je revija *Panorama* instrument, s katerim se izmenjujejo informacije z upravičenci in državljani na splošno. Z digitalno različico, ki je interaktivna in prijazna uporabnikom tabličnih računalnikov, bi *Panorama* dolgoročno nedvomno imela trajnosten uspeh.

▶ **PAULA VICENTE**VODJA KOMUNIKACIJ IN PREDSTAVNICA PORTUGALSKE
ZA OMREŽJI INIO IN INFORM, **PORTUGALSKA**

Zame kot vodjo komunikacij, odgovorno za obveščanje o naložbah skladov, ki se izvajajo prek kohezijske politike, in kot predstavnico Portugalske za komunikacijski omrežji INIO in INFORM v EU je *Panorama* vir navdiha in znanja. Zanimiva je ocena razvoja revije *Panorama* skozi čas. Revija je opazno bližja državljanom, zanimanje za sodelovanje je večje in vse bolj se osredotoča na nove teme. V prihodnje naj *Panorama* postane bolj trajnostna in prilagodljiva, preneha izhajati v tiskani različici in se osredotoči na širjenje prek spleta, torej naj prilagodi obliko digitalnim kanalom.

▶ **SUSANNE BELIHART**VODJA PROJEKTOV, PRISMA SOLUTIONS, **AVSTRIJA**

Kot vodja več projektov v programih evropskega teritorialnega sodelovanja, kot je program za srednjo Evropo, program za jugovzhodno Evropo ali program čezmejnega sodelovanja v obdobju 2007–2013, je ena od mojih najpomembnejših nalog – poleg vsakdanjega dela, kot so poročila, odnosi z javnostmi, sestanki itd. – poslušanje dobrih in slabih novic s področja dejavnosti „mojih“ partnerjev, iskanje rešitev za njihove zapletene težave in kar največje olajšanje poteka njihovih projektov.

V *Panorami* najdem posodobljene informacije o najnovjšem razvoju strateških postopkov v EU in informacije iz primerov drugih projektov ali tematskih vprašanj „iz prve roke“. V pričakovanju prihodnjih projektov je revija precej koristna pri razvijanju nadaljnjega sodelovanja in opredelitvi ustreznih ciljev.

Informativni grafični prikazi in „kratke novice“ podajajo strnjene dragocene in jasne informacije ter bi jih lahko v naslednjih izdajah poudarili.

Skupni stroški:
17 700 000 EUR
Prispevek EU:
3 186 000 EUR

INTEGRIRANI SISTEM ZDRAVSTVENIH KARTOTEK IZBOLJŠUJE REGIONALNO ZDRAVSTVENO VARSTVO

Z uvedbo sistema elektronskih zdravstvenih kartotek IANUS je služba javnega zdravstva v Galiciji v Španiji izjemno povečala učinkovitost pri zagotavljanju oskrbe bolnikov, saj se je zmanjšalo število obiskov pri zdravniku, čakalne dobe pa so se skrajšale.

V sklopu projekta IANUS so bile klinične in administrativne informacije o bolnikih, ki so bile prej shranjene v več različnih sistemih, integrirane v en sistem elektronskih zdravstvenih kartotek, ki je skupen za vse bolnike.

V novi platformi IKT je na voljo potek zdravljenja ne glede na to, katero bolnišnico ali zdravstveni zavod je bolnik obiskal. Celotna kartoteka informacij v zvezi z bolnikom je na voljo vsem zdravstvenim delavcem prek enega centraliziranega sistema.

Tako imajo zdravniki in medicinske sestre takojšnji dostop do več informacij, pomembnih za sprejemanje odločitev, ter lahko lažje in hitreje podajo diagnoze, zdravljenje bolnikov pa je bolj prilagojeno.

Ker so vse javne in zasebne bolnišnice, zdravstveni zavodi in lekarne medsebojno povezani prek sistema IANUS, ima zdravstveno osebje vpogled v celotno zgodovino zdravljenja bolnika, tako da imajo informacije o anamnezi zdravstvenih težav posameznega bolnika, alergijah, prejšnjih zdravljenjih, programih nege itd. – zato se izboljša kontinuiteta oskrbe bolnika.

Sistem je povezan tudi s špansko nacionalno zdravstveno službo, kar omogoča vpogled v zdravstvene informacije bolnikov, pridobljene v drugih regijah države.

Sistem IANUS je na voljo tudi splošni javnosti in okrog 2,7 milijona prebivalcev Galicije lahko dostopa do osnovnih informacij o njihovi lastni zdravstveni kartoteki prek interneta s pomočjo osebne nacionalne identifikacijske številke.

Te spremembe so zlasti dobrodošle za kronične bolnike. Ocenjuje se, da se je s sistemom IANUS število obiskov na urgentnih oddelkih bolnišnic zmanjšalo za 4%, število posvetovanj na ravni osnovne oskrbe pa se je zmanjšalo za 10%.

Število bolnikov, ki čakajo na pregled, se je zmanjšalo za 19%. Z uvedbo storitve elektronskega predpisovanja zdravil je število obiskov pri zdravniku padlo za 2,5 milijona letno.

IANUS se zdaj v celoti uporablja v 14 bolnišnicah in več kot 400 zavodih za osnovno oskrbo ter je trdna osnova za sistem, osredotočen na bolnike, vključno s telezdravstvom, telespremljanjem in spletnim modelom Web 2.0 za bolnike.

▶VEČ O TEM
www.sergas.es

▶EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE

▶SPREMLJANJE ONESNAŽENJA ZAGOTAVLJA ČISTE OBALNE VODE

Skupni stroški:
4 355 000 EUR
Prispevek EU:
3 266 000 EUR

Zagotavljanje kakovostnih plaž in kopalnih voda ob obali Walesa in Irske je cilj projekta Smart Coasts (Pametne obale), ki bo varoval javno zdravje in koristil turizmu.

Sistem, ki v realnem času zagotavlja informacije o kakovosti kopalne vode ob irskih in velških obalah, je bil razvit v sklopu projekta „Smart Coasts=Sustainable Communities“ (Pametne obale = trajnostne skupnosti), ki ga je podpiral ESRR.

Namen skupnega projekta, ki so se ga lotili raziskovalci z Univerze v Dublinu na Irskem in Univerze Aberystwyth v Združenem kraljestvu, je bil izboljšati razumevanje tokov in koncentracij onesnaženih voda na obalnih območjih ter v realnem času posredovati te informacije obalnim skupnostim.

Sistem spremlja vliv padavin ali pragov rečnih tokov na ustreznih območjih. Prav tako proučuje odtekanje na površini, kar zadeva vzorce tokov v bližini obale, ki lahko povečajo koncentracije onesnaženosti na določenih območjih.

Te informacije se nato elektronsko posredujejo lokalnim obalnim skupnostim, da se jih opozori na morebitne težave, lokalnim prebivalcem in obiskovalcem pa se zagotovi uporaba varnih kopalnih voda in plaž.

Spremljanje tokov in ravni onesnaženja v realnem času bo v pomoč pri ohranjanju in povečanju števila kakovostnih plaž z „modro zastavo“ na Irskem in v Walesu, še zlasti, ko bodo leta 2016 začeli veljati strožji standardi Direktive EU o kopalnih vodah.

Projekt Smart Coasts se trenutno osredotoča na zaliv Swansea na jugu Walesa in obalno mesto Bray v okrožju Wicklow na Irskem. V obeh primerih gre za mestni območji, kjer v neposredni bližini plaž živi več tisoč prebivalcev. Sta priljubljena turistični destinaciji z možnostjo vodnih športov, ki sta bili deležni velikega vlaganja v izboljšanje infrastrukture in rekreacijskih zmogljivosti.

S postopkom pridobivanja podatkov se lahko zagotovijo tudi kakovostne informacije o sorazmernem prispevanju različnih virov onesnaževanja in zagotovi najbolj cenovno učinkovit pristop k morebitnim prihodnjim strategijam za zmanjšanje onesnaževanja.

Projekt, ki je bil delno financiran v sklopu programa EU za teritorialno sodelovanje na Irskem in v Walesu 2007–2013, bo doprinesel vsem plažam na Irskem, v Walesu in morebiti v drugih delih Evrope. Pomagal bo ohraniti gospodarsko in strateško vrednost obalnih voda za lokalna gospodarstva in skupnosti.

▶VEČ O TEM
www.smartcoasts.eu

►EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE

►PODPORA ZA MSP NA PODROČJU BIOTEHNOLOŠKIH VED ZA ŠIRJENJE PREK MEJA

Skupni stroški:
3 140 000 EUR
Prispevek EU:
1 570 000 EUR

Mala podjetja iz sektorja biotehnoloških ved v severozahodni Evropi so deležna financiranja, prav tako pa se jim omogoča stik s strokovnjaki iz drugih regij, ki jim pomagajo pri razvoju izdelkov in trženja.

Inovativna MSP so ključnega pomena pri razvoju novih izdelkov ter storitev na področju biotehnoloških ved in medicinske tehnologije. Vendar so inovacije zapletene in drage, v samih podjetjih pa vso potrebno strokovno znanje, oprema in finančna sredstva niso na voljo.

V projektu IN2LifeSciences sodeluje osem vodilnih regij iz severozahodne Evrope, ki so uspešne na področju biotehnoloških ved, in sicer MSP zagotovijo sredstva ter stike, da lahko ta pridobijo dostop do potrebnih orodij, virov ali razvojnega strokovnega znanja zunaj lastne države. V omrežju IN2LifeSciences so regije iz Belgije, Danske, Francije, Nemčije in Nizozemske.

Projekt nudi tri vrste pobud za podporo inovacij: „*Collaboration*“ (Sodelovanje) (7 000 EUR), „*Insight*“ (Vpogled) (4000 EUR), „*Meet & Greet*“ (Spoznavanje) (stroški do višine 500 EUR). Kljub temu, da so zneski relativno skromni, so v razvojni fazi malih podjetij na področju biotehnoloških ved ključnega pomena.

Do zdaj je bilo prek projekta, ki se je začel izvajati aprila 2012, dodeljenih skupno 224 finančnih spodbud. Tako je bila vrsta „*Collaboration*“ financirana 70-krat, „*Insight*“ 44-krat in „*Meet & Greet*“ 110-krat.

Četrty in zadnji razpis za financiranje se je zaključil maja 2014, na njem pa je finančne spodbude prejelo 28 podjetij – 13 jih je potrebovalo strokovno znanje na področju tehnologije in trženja, 15 pa jih želi sodelovati s tujim partnerjem v omrežju IN2LifeSciences.

Poleg financiranja z namenom pridobivanja mednarodnega strokovnega znanja IN2LifeSciences organizira nadnacionalne dogodke s „*kratkimi predstavitvami*“ (elevator pitch), ki so MSP v pomoč pri vzpostavitvi stika s tujimi vlagatelji, ter spletne „*izobraževalne seminarje*“. Podjetja s področja biotehnoloških ved najdejo ustrezne organizacije, s katerimi bodo sodelovala, tudi na mednarodnih posredniških delavnicah in drugih inovativnih dogodkih.

MSP imajo dostop do spletnega imenika IN2LS, kjer je navedenih 224 ponudnikov tehnoloških storitev, 15 ponudnikov finančnih storitev in 72 ponudnikov tržnih storitev. Vsak regionalni partner pri projektu je odgovoren, da pritegne in oceni prosilce s svojega območja ter ima za dodelitev na voljo skupni proračun 100 000 EUR.

Annick Pierrard iz belgijskega partnerja Univerze Interface Enterprises v Liègu v Valoniji je povedala: „Morali so poiskati ta mala podjetja in jim pristopiti – pogosto prek telefona – ter jim povedati, da je na voljo podpora. Zagon našega obveščanja je postopoma vse večji in priča smo bili že nekaj zgodbam o uspehu podprtih MSP. Dostop, ki ga omogočamo do strokovnega znanja na nadnacionalni ravni, je ključnega pomena za razvoj številnih malih podjetij na področju biotehnoloških ved.“

►VEČ O TEM
www.in2lifesciences.eu

▶ GRČIJA

▶ PODPORA MEDNARODNE ŠIRITVE GRŠKIH MALIH PODJETIJ

Skupni stroški:
97 500 000 EUR
Prispevek EU:
30 000 000 EUR

Mala podjetja v Grčiji se spodbuja k sodelovanju in skupnemu razvoju mednarodnih trgov.

Shema „Usmerjenost navzven – konkurenčnost podjetij“ (Extraversion – Competitiveness of Enterprises) je zasnovana tako, da poveča mednarodno konkurenčnost lokalnih podjetij in razširi obseg njihovega poslovanja.

Shema se osredotoča na podjetnike, ki so usmerjeni navzven in na izvoz, njen cilj pa je povečati gospodarstvo Grčije prek spodbujanja izdelkov in storitev iz te države, ki imajo visoko dodano vrednost.

S tem namenom program poudarja razvoj sodelovanja in partnerstva med malimi in srednje velikimi podjetji (MSP) v proizvodnem, gradbenem in storitvenem sektorju. V sklopu sheme, ki jo podpira EU, finančno pomoč prejmejo skupine MSP (vsaj tri podjetja), ki sodelujejo pri dejavnosti izvoza.

Razpoložljiva finančna sredstva je mogoče uporabiti na več različnih načinov: za proizvodnjo in spodbujanje novih ali spremenjenih izdelkov ali storitev, razvoj novih izdelkov ali storitev, uvedbo novih tehnologij, prototipov ali inovacij, raznolikost proizvodne osnove podjetja, razvoj okolju prijaznih poslovnih dejavnosti ali dejavnosti recikliranja.

Prek programa THYRATRON S.A. (slika zgoraj) so na primer uvedli sistem nadzora kakovosti, ki je prinesel 100-odstotno povečanje prometa in proizvodnje.

Medtem ko je program prvenstveno osredotočen na grški sektor malih podjetij (mikro podjetja ter MSP), so lahko v določenih okoliščinah vključena večja podjetja (približno 1 % podjetij, deležnih podpore), če so v mednarodnem poslovanju pripravljena sodelovati z malimi in srednje velikimi podjetji.

Prevladujoči cilj projekta je povečanje uspešnosti grških podjetij na mednarodnih trgih s spodbujanjem „navzven usmerjenega“ podjetništva kot načinom preusmeritve proizvodnje v Grčiji proti dobrinam in storitvam z visoko dodano vrednostjo, ki zagotavljajo kakovost, okoljsko osveščenost, znanje in inovacije.

Njegov cilj je tudi povečanje tujih neposrednih naložb v grško gospodarstvo in spodbujanje podpore za konkurenčno prisotnost grških podjetij na nacionalnem in tujih trgih. Doslej je program prinesel več kot 1 000 delovnih mest.

▶ VEČ O TEM
www.antagonistikotita.gr

PROGRAM

**30. SEPTEMBER IN
1. OKTOBER 2014**

_Bruselj (BE)

Forum o najbolj
oddaljenih regijah

2. IN 3. OKTOBER 2014

_Praga (CZ)

Platforma za pametno
specializacijo, „Stopnice
do odličnosti“

6. IN 9. OKTOBER 2014

_Bruselj (BE)

OPEN DAYS

18. NOVEMBER 2014

_Bruselj (BE)

Spodbudno srečanje
v okviru strategije EU
za regijo Jadranskega
in Jonskega morja

1. IN 2. DECEMBER 2014

_Milano (IT)

Dogodek v okviru strategije
EU za alpsko regijo

Več informacij o teh dogodkih je na voljo v razdelku
s programom dogodkov na spletnem mestu Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_sl.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sl.cfm)

OHRANITE STIKE

 www.ec.europa.eu/inforegio

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma za sodelovanje GD REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Prijavite za novice „REGIOFLASH“
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/@JHahnEU

Urad za publikacije

Evropska komisija,
Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
Komuniciranje – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sl.cfm

